

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 14, 2015 • Vol. CVI Nr. 134

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-13-15

Popiežiaus mėgstamiausias paveikslas – litvako kūrinys su trispalve

Marc Chagall Baltasis nukryžiuojimas (White Crucifixion), 1938.

Alfred S. Alschuler dovana. © 2015 Artists Rights Society (ARS), New Yorkas / ADAGP, Paryžius.

Marc Chagall *Baltasis nukryžiuojimas* nukelia-vo į legendinę Šv. Jono bažnyčios krikščyklą (skersai nuo Katedros) ryšium su Popiežiaus Pranciškaus pirmuoju apsilankymu Florencijoje. Antradienį, lapkričio 10 d., 50 000 tikinčiųjų minia ne tik sveikino Šventąjį Tėvą Penktosios Italijos bažnyti-

nės konferencijos proga, bet ir turėjo retą galimybę pamatyti neeilinį paveikslą, kurį Popiežius Pranciškus įvardino kaip savo mėgstamiausią. Tai vienas iš vertingiausių šiuolaikinio meno šedevrų, kuris saugomas turtinguose Čikagos meno instituto (Art Institute of Chicago) fonduose. – 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

„Undinė“ džiugino San Francisco vaikus – 5 psl.

Sukrečianti drama Lyric scenoje – 11 psl.

Atsiminimų vainikas Alei Rūtai jos 100-ojo gimtadienio proga

ŽIVILĖ GIMBUTAITĖ

Sekmadienį, lapkričio 8 d., po šv. Mišių, Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčioje žmonės susibūrė saulėtame literatūros sodelyje tarp tujų ir berželio, kur šalia paminklų Bernardui Brazdžioniui ir Pranui Lambertui buvo atidengta memorialinė lenta rašytojai Elenai Arbienei – Alei Rūtai. Po kultūrininko Amando Ragauskio įžangos žodžio šiltą padėkos žodį rašytojai tarė ir lentą pašventino kun. Tomas Karanauskas. Buvo pasimelsta ir sugiedotas Lietuvos himnas. Memorialinės lentos sumanymas ir jos įgyvendinimas priklauso Los Angeles dramos sambūriui *Just Millin' Round*, – sakė Rasa Arbaitė-Chamberlain, pasveikinusi susirinkusius savo mamytės prietelius bei gerbėjus. – 4 psl.

Rašytoja Alė Rūta su dukra Rasa Arbaite-Chamberlain

Rašytojos Alės Rūtos šimtmečio minėjimo dalyviai.

Inos Petokienės nuotr.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

XXXII eilinio sekmadienio Mišų skaitiniuose girdėjome du vienas į kitą panašius pasakojimus. Pirmasis pasakoja apie dideliame skurde gyvenančią našlę, kuri renka žabus, kad sau ir savo sūneliui iš paskutinių miltų iškeptų paplotėlių, o paskui ruošiasi badauti. Pranašo Elijo paprašyta ji tą paskutinį paplotėlį iškepa ir atiduoda pranašui. Už šį didžiadvasiškumą Dievas gausiai atlygina: daugelį dienų ji, jos sūnus ir pranašas Elijas turėjo ko valgyti, nes miltų puodynė neištuštėjo ir aliejaus ašotis neišseko (1 Kar 17).

Evangelija pasakoja apie atėjusią į šventyklą suvargusią našlę, kuri į aukų skryniją įmetė paskutinius savo skatikus. Auka buvo labai maža, bet Jėzus pagyrė ne gausiai aukojusius turtuolius, kurie aukojo nuo to, kas jiems atlieka, bet našlę, kuri įmetė visa, ką turėjo (Mk 12, 41–44).

Šių moterų medžiagiškai labai maža auka išreiškė jų didelę meilę. Viena Dievo pranašui atidavė paskutinį paplotėlį, kita Dievo šventyklai paaukojo paskutinius skatikus. Tikra meilė visuomet yra didžiadvasė. Kartais šis didžiadvasiškumas pasiekia heroizmo aukštumas. Vienas iš ryškiausių pavyzdžių yra pal. Motinos Teresės pasišventimas Kalkutos vargdieniams ir kitiems skurde mirštantiems žmonėms.

Jėzus, mirdamas už mus ant kryžiaus, paliko ribų nežinančios meilės pavyzdį. Apaštalas Paulius šią Jėzaus meilę taip nusako: „Jis, turėdamas Dievo prigimtį, <...> apiplėšė pats save, priimdamas

Didžiadvasiškumo kaina

ARKIVYSK. EMERITAS
SIGITAS TAMKEVIČIUS

tarno išvaizdą ir tapdamas panašus į žmones. Jis ir išore tapo kaip visi žmonės; jis nusižemino, tapdamas klusnus iki mirties, iki kryžiaus mirties“ (Fil 2, 6–8).

Į šią Jėzaus meilę tinkamai galima atsiliepti tik didžiadvasiškai mylint. Evangelijoje pagal Morkų pasakojama apie gerą turtingą vyrą, kuris laikėsi Dievo įsakymų, bet nesugebėjo didžiadvasiškai mylėti. Jėzus pasiūlė šiam vyrui išdalinti savo turtus vargšams ir tuomet ateiti ir sekti jį. Deja, jis nesugebėjo mylėti taip, kaip tos vargšės našlės, ir pasitraukė šalin nuo Jėzaus.

Ta proga Petras kalbėjo Jėzui: „Štai mes viską palikome ir sekėme paskui tave.“ Jėzus tarė: „Iš tiesų sakau jums: nėra nė vieno, kuris dėl manęs ir dėl Evangelijos paliktų namus, ar brolius, ar seseris, ar motiną, ar tėvą, ar vaikus, ar laukus ir kuris jau dabar, šiuo metu, negautų šimteriopai namų, brolių, seserų, motinų, vaikų ir laukų (kartu su persekioji-

mais) ir būsimejame pasaulyje – amžinojo gyvenimo“ (Mk 10, 28–30). Štai Dievo atlygis už didžiadvasišką meilę.

Jeigu, mylėdami Dievą, pradėdame skaičiuoti, kiek galiu jam skirti meilės, o kiek pasilikti sau, tuomet vietoj meilės lieka tik meilės iškamša. Apaštalas Paulius tikrą meilę šitaip apibūdina: „Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria“ (1 Kor 13, 7).

Girdėtas Dievo žodis skatina mus pamąstyti, kaip mes mylime. Jei deramės su Dievu, pavyzdžiui, laikomės jo įsakymų tik tiek, kad nebūtume nubausti, tuomet mūsų meilė labai silpna. Jeigu atliekame sekmadienio šventimo pareigą kaip sunkią naštą ir, jei nebūtų įpareigojimo, galbūt sekmadienį mieliau praleistume kur nors gamtoje, bet ne bažnyčioje, tuomet mūsų meilė yra problemiška.

Būti didžiadvasiškai ir mylėti panašiai, kaip moko Jėzus, žmogaus jėgomis pasiekti labai sunku. Todėl esame skatinami nuolankiai prašyti Dievo pagalbos: „Priimk, Viešpatie, visą mano laisvę. Imk amintį, protą ir visą mano valią. Ką tik turiu, visa esi man davęs. Todėl visa tai aš tau gražinu ir paveidu tau vadovauti. Tik duok man savo meilę ir malonę, ir aš būsiu visiškai patenkintas ir nieko daugiau nebetrokšiu“ (šv. Ignacas Lojola).

Būti didžiadvasiškai ir mylėti panašiai, kaip moko Jėzus, žmogaus jėgomis pasiekti labai sunku. Todėl esame skatinami nuolankiai prašyti Dievo pagalbos: „Priimk, Viešpatie, visą mano laisvę. Imk amintį, protą ir visą mano valią. Ką tik turiu, visa esi man davęs. Todėl visa tai aš tau gražinu ir paveidu tau vadovauti. Tik duok man savo meilę ir malonę, ir aš būsiu visiškai patenkintas ir nieko daugiau nebetrokšiu“ (šv. Ignacas Lojola).

Popiežiaus mėgstamiausias paveikslas

Atkelta iš 1 psl.

Chagall šią drobę nutapė 1938 metais. Joje atvaizduotas pogromų apsuptytas žydas Jėzus. Šis kūrinys žymi esminį posūkį Chagall kūrybiniame kelyje – tai pirmasis ir pats didžiausias paveikslas iš svarbaus ciklo atvaizduojant Jėzų ir žydų tautos naikinimą. *Baltasis nukryžiuojimas* primena nesenu laikų persekiojimus, kada žydai nacių režimo atstovų rankomis buvo masiškai žudami. Tereikia prisiminti 1938 m. lapkričio 9–10 dienų „Kristolo naktį“ („Kristallnacht“), kai per Europą ir visą pasaulį nusirito žinia apie protu nesuvokiamą milžiniško skaičiaus žydų genocidą. Chagall sąmoningai nukrypo nuo specifinių įvykių vaizdavimo tam, kad sukurtų gilesnę simboliką. Savo kūrinyje jis panaudojo tiek krikščioniškos, tiek žydiškosios religinės ikonografijos elementus, tokiu būdu atskleidamas Jėzaus dvigubą identitetą.

Pats Marc Chagall nebuvo itin religingas. Tačiau vienas iš jo išpūdingiausių paveikslų yra būtent *Baltasis nukryžiuojimas*. Trumpai ir pranašiška jis čia parodo, kas laukė žydų XX amžiaus pradžioje – revoliucijos, pogromai, holokaustas, bėgimas į Izraelį, Viskas, kaip parašyta Toroje, kurios ritiniu pradeda skleistis šis paveikslas (žydai pirmiausia stengdavosi gelbėti tai, ką jiems davė Dievas – Jo Žodį).

Nenuostabu, jog litvakas dailininkas Marc Chagall paveikslo dešinės pusės kampe pavaizdavo Lietuvos trispalvę. Koks ten miestas ar miestelis pavaizduotas? Gimtasis Vitebskas? O gal Vilnius, kurį dar 1935 m. dailininkas buvo aplankęs?

Šį paveikslą Čikagos meno institutas paskolino parodai *Dieviška grožis: nuo Van Gogh iki Chagall ir Fontana*, kuri vyksta Florencijos Strozzi rūmuose iki 2016 m. sausio 24 d.

Kartu su Čikagos meno instituto prezidentu Douglas Druick ir direktore Eloise W. Martin bei Strozzi rūmų fundacijos generaliniu direktoriumi Arturo Galansino, Popiežius Pranciškus apžiūrėjo Chagall drobę *Baltasis nukryžiuojimas*. Sužavėtas šio Cha-

Čikagos meno instituto prezidentas Douglas Druick ir Strozzi rūmų fundacijos generalinis direktorius Arturo Galansino prie Chagall drobės *Baltasis nukryžiuojimas* Šv. Jono krikštykloje Florencijoje, Italijoje 2015 m. lapkričio 9 d.

(Marc Chagall. White Crucifixion, 1938. Alfred S. Alschuler dovana. © 2015 Artists Rights Society (ARS), New York / ADAGP, Paryžius).

gall darbo, Popiežius Pranciškus paėmė Douglas Druick už alkūnės ir prisipažino: „Caravaggio ir Chagall yra mano mėgstamiausi dailininkai“. Po to Jo Šventenybė palydėjo kardinolą Betori, Druick bei Galansino per Ghiberti sukurtus *Rojaus vartus*, o iš ten – į miesto Katedrą, kurioje oficialiai atidarė Penktąją Italijos bažnytinę konferenciją.

Druick dalinasi savo išpūdziais su žiniasklaidos atstovais: „Tūkstantinių žmonių minios energija ir džiaugsmas matant Popiežių žengiant į krikštyklą pirmąsyk pamatyti *Baltąjį nukryžiuojimą* buvo neapsakytas reginys! Šis darbas itin darniai susilieja su neapsakytai puikiais meno kūriniais, kurie sau-

gomi šios krikštyklos pastogėje.“ Čikagos meno instituto prezidentas taipogi pridūrė: „Užplūdo sudėtingos emocijos, kada mes atskleidėm tą paveikslą Popiežiui Pranciškui tragiškosios „Kristalo nakties“ 77-jų metinių išvakarėse ir prieš jam prabylant dešimties tūkstančių miniai apie korupciją ir smurtą“.

Chagall *Baltasis nukryžiuojimas* sugrįš į „Vėjų miestą“ 2016 m. vasario mėnesį. Čikagos meno institutas žada sutikti paveikslą specialiomis iškilmėmis bei surengti parodą apie šios drobės neįprastą kelionę ir viešnagę Florencijoje.

Parengė Raimundas M. Lapas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Kas naujo pas mus? Kas naujo pas jus?

„Draugo“ tarybos metinis susirinkimas su tėvais marijonais

AUDRONĖ KIŽYTĖ

„Draugo“ skaitytojai žino, kad šis laikraštis, seniausias lietuviškas periodinis leidinys iševijoje, einantis 107-uosius metus, taip pat turi ilgą bendradarbiavimo su tėvais marijonais istoriją. Iki šiol „Draugo“ redakcija yra įsikūrusi tėvų marijonų komplekse, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Šis pastatas 1957 metais buvo pastatytas bendromis lietuvių marijonų ir lietuvių pasauliečių aukomis. „Draugo“ įstatuose yra pažymėta, kad laikraščio misija yra padėti tėvams marijonams skleisti katalikišką tikėjimą ir puoselėti lietuvišką kultūrą. Šios nuostatos abiejų pusių yra gerbiamos ir palaikomos.

Š. m. lapkričio 2 d., per Vėlines, „Draugo“ tarybos nariai kartu su tėvais marijonais dalyvavo šv. Mišiose marijonų koplyčioje vienuolyne, šalia „Draugo“ redakcijos pastato. Skaitiniai priminė, kad nors skaudu, kai šiam gyvenimui miršta artimieji, bet Dievas gailestingas. Jis mūsų nusikaltimus meilės ranka pataiso, kad galėtume išsivaduoti iš žemiškų kančių ir visiškai išsilaisvinti pasirodyme su Dievu gyventi amžinoje ramybėje. Mūsų, gyvųjų, darbas yra pasimelsti už mirusius. Taip pat ir mirusieji meldžiasi už mus. Mišiose prisiminėme visus mirusius, ypač buvusius „Draugo“ darbuotojus, rėmėjus ir mirusius vienuolius marijonus.

Po šv. Mišių, prie pietų stalo, buvo laiko susipažinti su tėvais marijonais. Po pietų prasidėjo susirinkimas, skirtas padiskutuoti ir išspręsti bendrus reikalus. Dalyvavo „Draugo“ tarybos nariai: Marija Remienė, kun. Gediminas Keršys, Juozas Polikaitis, Viktoras Jautokas, Vytas Stanevičius, Jonas Daugirdas ir Saulius Kuprys. Tėvams marijonams atstovavo provincijolas kun. Kazimierz Chwalek iš Stockbridge, MA, br. Brian Manian iš Thompson, CT, kun. Bill Hayward iš Kenosha, WI, kun. Andy Davy iš Plano, IL, kun. Matthew Lamoureux iš Yorkville, IL, kun. Ronald McBride iš Darien, IL, ir kun. Michael Callea, kuris tarnauja keliose parapijose Illinojaus valstijoje.

Tėvai marijonai padarė labai gerą išpūdį. Nors nė vienas dalyvavusių susirinkime nėra lietuvių kilmės, bet jie yra labai geros valios, pozityviai nusiteikę ir pritaria „Draugo“ misijai. Buvo matyti, kad nors turi labai mažai laiko ir ribotas pajėgas, jie jaučia didelę atsakomybę ir yra išvystę plačią tarnystę. Jų dvasia šviesi, ir jie puikiai tarnauja Dievui. Netikėtai sužinojau, kad aš prieš metus telefonu kalbėjau su kun. Michael Callea. Turėjau draugę, kuri gyveno jo parapijoje ir buvo atsidūrusi neviltyje, jis nuvažiavo į jos namus, su ja pasikalbėjo, kartu pasimeldė ir parodė jai Dievo Šviesą... Be Dievo Šviesos sunku išlaikyti viltį... Be gerų kunigų gyvenimas būtų daug tamsesnis... Jiems irgi reikia maldos...

Susirinkime buvo kalbama, kad reikia pakviesti „Draugo“ skaitytojus melstis už marijoną Palaimintą Jurgį Matulaitį ir per „Draugą“ pranešti visuomenei žmonių patyrimus, kaip į šias maldas atsiliepia Dievas. Palaimintasis Jurgis Matulaitis atnaujino marijonų vienuoliją Lietuvoje 1910 metais. Caro laikais Lietuvoje marijonų veikla buvo uždrausta. Vienu tarpu tebuvo likęs tik vienas marijonas – kun. Senkus. Būsimasis Palaimintasis Jurgis Matulaitis vienuoliją atgaivino. Jis žinomas kaip vienuolijos atnaujintojas – parengė naują Marijonų Konstituciją ir pritraukė naujų kunigų. Lietuviai marijonai tebeveikia ir Lietuvoje, ir iševijoje. Kun. Bill Hayward sakė, kad jis yra buvęs Lietuvoje, Marijampolėje, kur veikia lietuvių marijonų centras. Ten yra palaidotas ir Palaimintasis Jurgis Matulaitis. Todėl Marijampolė sulaukia daug piligrimų. Marijampolėje veikia ir Šv. Arkangelo Mykolo mažoji bazilika, ten 1990 m. pastatytas naujas marijonų noviciatas. Amerikos marijonų provincijolas įsikūręs Stockbridge, MA.

Po susirinkimo man teko pasikalbėti su provincijolu kun. Kazimierz Chwalek. Jis pasakojo, kad šiuo metu marijonai turi tris jaunus ir charizmatiškus kunigus, kurie labai traukia žmones prie Dievo. Kalbėdamas apie „Draugo“ ir marijonų bendradarbiavimą, kun. Chwalek (kuris yra lenkų kil-

Sėdi (iš k.): naujoji tarybos narė Violeta Valaitytė, Marija Remienė, marijonų provincijolas kun. Kazimierz Chwalek, Vytas Stanevičius, kun. Bill Hayward; stovi: Audronė Kižytė, Saulius Kuprys, Jonas Daugirdas, br. Brian Manian, Viktoras Jautokas, kun. Andy Davy, kun. Ronald McBride, kun. Matthew Lamoureux, kun. Michael Callea, kun. Gediminas Keršys, Juozas Polikaitis.

mės) priminė, kad Lietuva ir Lenkija vienu metu buvo susivienijusios, ir jei nebūtų buvę gerų Lietuvos kareivių, Lenkija būtų pražuvusi. Kun. Chwalek pasakojo apie savo gerą vaikystės draugą lietuvi. Nors kunigas Chwalek gimė Lenkijoje, į Ameriką jis atvažiavo būdamas 13 metų. Tuoju pat, už dvejų savaitių, jis sutiko Antaną Dambriūną, su kuriuo kartu augo ir buvo geri draugai. Antano Dambriūno tėvas buvo rašytojas Leonardas Dambriūnas, kuris kartu su Antanu Klimu ir William R. Schmalstieg parašė „Beginners Lithuanian“.

Marijonai nuolat remia „Draugą“. Jie prieš keletą metų prisidėjo finansine pagalba, kai pastatui reikėjo dengti naują stogą. Šiais metais „Draugo“ tradicinės kalėdinės atvirutės, už kurias bus aukojama „Draugui“, buvo padovanotos tėvų marijonų. Marijonų misija yra platinti pagarbą Marijai, atnaujinti konsekraciją Jėzui per Mariją, skleisti Dievo Gailestingumą ir melstis už mirusius. Su vienuoliais marijonais plačiau galima susipažinti jų tinklalapyje www.marian.org.

Tėvai marijonai išreiškė pageidavimą plačiau pa-

skleisti žinią apie „Draugo“ kas sekmadienį tiesiogiai transliuojamas Mišias iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios Marquette Parke, Čikagoje. Jas galima stebėti tuo laiku, kai jos atnašaujamos, t. y. 11 val. r., arba galima jas išklaudyti vėliau, įėjus į tinklalapio www.draugas.org archyvą.

Taryba susirinkime ilgai dirbantiems tarybos nariams – Vaclovui Momkui ir Pranui Povilaičiui – nutarė suteikti Direktorius Emerito titulą. Dar dviem metams buvo pratęsta narystė taryboje ilgai dirbantiems „Draugo“ labui Marijai Remienei, Sauliui Kupriui ir Jonui Daugirdui. Violeta Valaitytė buvo išrinkta nauja tarybos nare. Taryba tėvams marijonams pristatė ir mane – naująją „Draugo“ rinkodaros vedėją.

Čia norėčiau paminėti, kad „Draugo“ šeimai priklauso ir daug nepaprastai pasiaukojusių savanorių ir darbininkų. Ir visi, kurie remia „Draugą“ darbu, aukomis, prenumerata, priklauso šiai ypatingai šeimai. Jei tik norėtumėt prisijungti – jūs taip pat mielai laukiami.

Ministras J. Olekas lankysis JAV ir Kanadoje

Lapkričio 14–22 dienomis krašto apsaugos ministras Juozas Olekas su oficialiu vizitu lankysis JAV ir Kanadoje, kur, be kita ko, aptars ir galimą Vilniaus bei Washingtono bendradarbiavimą karinės technikos įsigijimų srityje.

Vizitą ministras pradeda nuo Čikagos, kur sekmadienį, lapkričio 15 d., po Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje susitiks su šauliais ir JAV veteranais.

Lapkričio 17 d. ministras planuoja susitikti su JAV gynybos sekretoriumi Ashton Carter aptarti regiono saugumo situacijos ir grėsmių bei NATO lygmeniu sutartų saugumo užtikrinimo priemonių. „Taip pat ketinama aptarti galimą Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą karinės technikos įsigijimų srityje, dalyvavimą tarptautinėse operacijose ir pratybose bei kitus dvišalio bendradarbiavimo klausimus saugumo ir gynybos srityje“, – skelbia Krašto apsaugos ministerija. Tą pačią dieną J. Olekas susitiks su JAV sausumos pajėgų bei Nacionalinės gvardijos biuro vadais.

Iki lapkričio 19 d. ministras taip pat planuoja susitikti su JAV Pensilvanijos nacionalinės gvardijos vadu, šios pačios valstijos gubernatoriumi, JAV Kongreso nariais ir senatoriais, taip pat JAV prezidento nacionalinio saugumo patarėja Avril Haines.

Lapkričio 19–21 d. krašto apsaugos ministras J. Olekas lankysis Kanadoje. Čia planuojamas mi-

Juozas Olekas

nistro susitikimas su naujuoju Kanados gynybos ministru Harjit Sajjan, kuriame daugiausiai dėmesio būtų skiriama dvišalio bendradarbiavimo klausimams, NATO saugumo užtikrinimo priemonių aptarimui. Ministras J. Olekas taip pat dalyvaus Halifakso tarptautiniame saugumo forumo. Jame bus aptariami globalūs saugumo iššūkiai, su kuriais susiduria transatlantinė bendruomenė.

VAKARŲ KRANTAS

Darija Pakuckaitė, Gintaras Baipšys ir Gabija Petruolytė deklamuoja eilėraštį „Sniego senis tarp gėlių“.

Virginija Paplauskienė

Inos Petokienės nuotraukos

Atsiminimų vainikas Alei Rūtai jos 100-ojo gimtadienio proga

Atkelta iš 1 psl.

Aktorė Justina Brazdžionienė, smuiku akompanuojant Danutei Griškevičiūnei, subtiliai perteikė Alės Rūtos ilgesingas meilės eiles savo motinai ir eilėraštį „Benamės gėlės“. Jonas Arbas, rašytojos anūkas, vyresniosios dukters Vijoletės sūnus, prisiminė savo močiutę – mylinčią, rūpestingą, laimingą – gyvenime, kaip ir šio ryto sapne jam nušvitusią. Taigi padėkos, meilės ir poezijos žiedais buvo pradėtas „pinti atsiminimų vainikas“ (Virginijos Paplauskienės žodžiais).

Parapijos salėje, kol svečiai užkandžiavo prie gražiai padengtų stalų, ištisą popietę scenos ekrane buvo rodomos nuotraukos iš Elenos Arbiinės gyvenimo, – šeimos, bičiulių ir visuomenės rateliuose. Netrukus mūsų dėmesį patraukė LR garbės konsulės Daivos Čekanauskaitės-Navarettė sodrus balsas, primenantis akimirkas iš jos susitikimų su rašytoja, pvz., jos 95-ojo gimtadienio proga 2010 m. lapkričio 3 d. ir knygos „Sklėriai“ – apie jos giminę pristatymas 2011 gegužės mėnesį. Labiausiai ji brangina atsiminimus apie Elena Arbiene kaip savo gimnazijos mokytoją Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, kurioje rašytoja dėstė literatūrą pakaitomis su Laima Jarašiūniene prieš apytikriai 40 metų. Elena Arbiene buvo nuosirdi auklėtoja, atidi mokiniais, kuriems savo įgimtu pedagogės talentu bei pasaulėžiūra diegė pagarbą Lietuvos tautai, kaip ir susidomėjimą literatūra.

Violeta Gedgaudienė, LB Vakarų apygardos pirmininkė, tarp daugelio gerų prisiminimų išskėlė Alės Rūtos veiklą Dailių menų klube, kuris buvo įsteigtas Los Angeles 1954 m. Klubo susirinkimai kartais vykdavo Violetos tėvelių namuose, nes jos mama, poetė Danutė Mickutė-Mitkienė, buvo viena iš pirmųjų jo narių. Ji prisimena gyvus rašytojų bei menininkų subuvimus, lyg prancūzų „salonus“, tačiau išskirtinius ypatingu dėmesiu lietuvių tautai bei kultūrai. Buvo sakoma, jog Bernardas Brazdžionis – klubo galva, o Alė Rūta – jo širdis ir sąžinė. Atmintina Alės Rūtos išvaizda: aukšta, liekna, tiesi, stipri; jos jaunatviškumas, tarytum nebūtų išėjusi iš tėviškės laukų, – ji buvo panaši į pievų gėlelę ramunę, kaip ir rūta. Įsiminė rašytojos tikėjimas žmogaus gerumu bei katalikės-ateitininkės žiūros taškas diskusijose. Pa-

LR garbės konsulė Daiva Čekanauskaitė-Navarettė

galiau jos dovanos: knygos, ypač „Trumpa diena“ apie mergaitės gyvenimą ir jos meilę. Savo prisiminimų pynę V. Gedgaudienė baigė Maironio „Neužmirštuole“: „žydi ji ištisą vasarą ir linksmina visus...“ Alė Rūta lieka gyventi savo kūryboje, šeimoje ir mūsų širdyse.

Marytė Sandanavičiūtė-Newsom, Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos direktorė, girdėjusi Alės Rūtos vardą vaikystėje bei paauglystėje New Yorke, kai jos mama džiaugdavo si perskaičiusi kurį nors rašytojos romaną. Los Angeles jai teko susipažinti

ti su kuklia, paprasta, šilta moterimi Elena Arbiene, kuri ilgainiui jai tapo mokytojos pavyzdžiu, iš tiesų – mokytoja-šviesa, primenančia šviesuolius mokytojus Lietuvos kaimo mokyklose, pavaizduotus Alės Rūtos romane „Vargingi tėvynės vaikai“.

Atvykusi Amerikon 1949 m. Elena Arbiene buvo Detroito lituanistinės mokyklos vedėja. 1964-aisiais ji su kolegėmis įsteigė lietuvių šeštadieninę mokyklą Santa Monikoje. 1970-aisiais ji mokytojavo Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, o ir vėliau, kai jos vaikai jau buvo baigę šią mokyklą, ji

Rasa Arbaitė

Marytė Sandanavičiūtė-Newsom

buvo kviečiama vesti literatūros ir kalbos pamokas. Čia ji pasižymėjo tam tikra laikysena, auklėjimo morale, tautiškumu ir krikščioniškomis pažiūromis. Ji stiprino mokinius savo dvasia ir požiūriu; žadino talentus atkreipdama dėmesį į kiekvieną mokinį/ę bei kiekvieną pripažindama. Ji pasiekė to, ko mokytojas gali norėti: būti nepamirštas.

Mokytojos atminimas buvo pabrėžtas mokinių pasirodymu: Gabija Petruolytė, Darija Pakuckaitė ir Gintaras Baipšys puikiai deklamavo Alės Rūtos eilėraštį „Sniego senis tarp gėlių“. Los Angeles „Spindulio“ ansamblio jaunučių dalyvių grakšti „Blezdingėlė“ pasitiko viešnią-paukštę iš Lietuvos: Maironio literatūros muziejaus Išeivijos literatūros skyriaus vedėją dr. Virginiją Paplauskienę, pakviestą išsamiau apžvelgti Elenos Arbiinės gyvenimą bei kūrybą.

Prelegentė taikliai pastebėjo, jog šiandien „piname atsiminimų vainiką“. Ji padėjojo Rasai Arbaitėi ir jos vyrui Russ Chamberlain ne tik už šios šventės ruošą, bet ir rūpestį dėl mamos palikimo Lietuvoje, ypač parodos ir minėjimo Maironio literatūros muziejuje šių metų rugsėjo mėnesį. Tarė ačiū Nijolei ir Vitaliui Lemberams už ne pirmą jos viešnagę Santa Monikoje. Pagaliau ačiū Alei Rūtai, kad davė pačią save bendravime ir kūryboje.

Kodėl Elena Arbiene pasivadino Ale Rūta? Ji – trapi, gležna, skaisti, drovi, žalia, skaidri, tyra kaip rūta, Dievo Motinos palaiminta gėlė. Tačiau Alė Rūta yra tvirtas, gilus slapyvardis rašytojai, kuri dirbo tėvynei, gyveno meile ir tiesa; kuri minima iškilų lietuvių rašytojų gretose...

Elena Nakaitė gimė Petrapilyje 1915 m. Lankė Rokiškio gimnaziją. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete, Klaipėdos pedagoginiame institute ir Vilniaus universitete. Jos diplominis darbas pas Vincą Mykolaitį-Putiną VDU Kaune buvo „Šatrijos Raganos žmogus“. Romantikė-realistė apie kitą romantikę-realistę. Turėdama du diplomus, – iš literatūros ir pedagogikos, – Elena gilino studijas Vienos universitete, nes vertino mokslą bei išsilavinimą.

Su vyru, architektu Edmundu Arbu, emigravusi į JAV 1948 m. ji reikėsi kaip rašytoja, visuomenininkė, kultūrininkė ir mokytoja. Dešimtį metų dalyvavo JAV Lietuvių rašytojų draugijoje; ateitininkų Fronto bičiulių veikloje ir jaunimo stovyklose; Dailių

menų klube Los Angeles. Kaip minėta, ji buvo ilgametė lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja lituanistinėse mokyklose.

Alės Rūtos literatūrinį palikimą sudaro daugiau kaip 30 knygų. Maironio literatūros muziejuje saugomi jos dienoraščiai, pradėti 1936 m., ir laišakai. 1938 metais ji užrašė savo norą rašyti kuo geriausiai, visad žvilgsniu į tautą, kurti gyvenimo pasaką. Didžia dalimi jos kūryboje gvildinama jaunosios kartos veikla, psichologiniai dalykai; menininkų, mokytojų ir ūkininkų gyvenimas, – kas artima ir sava. Jos romanų herojus yra kasdienis žmogus. Beje, ji yra parašiusi vaidinimų vaikams, pvz., „Žiogas ir skruzdė“, pagal kurį 1942 m. kompozitorius Viktoras Kuprevičius parašė pirmąją vaikų operą Lietuvoje.

Pagrindinės temos Alės Rūtos kūryboje yra 1) meilė tėvynei ir 2) tremties keliai, kurie įkvėpė istorinius romanus (pvz., „Priesaika“ ir trilogija „Pirmieji svetur“); 3) menininko-rašytojo dvasinis pasaulis (pvz., „Margu rašto keliu“ apie Bernardo Brazdžionio gyvenimą); 4) mokytojo/jos paveikslas (pvz., romanas „Varginos tėvynės vaikai“); 5) tėvynė, kaip motina ir šeima (arba motina ir šeima, kaip tėvynė; pvz., „Trumpa diena“, romanas premijuotas apytikriai tuo metu, kai gimė dukra Rasa). Kai prelegentė paminėjo subrendusios Rasos ilgalaikį bendravimą su mama, ruošiant iliustracijas jos knygoms, auditorijoje pasigirdo plojimas. Tad dr. Virginija užskleidė savo pranešimą nepasiekusi jo galo, sakydama: „Gilios Alės Rūtos pėdos kūrybos dirvose“.

Visuomenininkė-mokytoja Dalilė Polikaitienė pratęsė vainiko pynimą, paminėdama Elenos Arbienės-ateitininkės veiklą bei idealus. Ji buvo ateitininkė daugiau kaip 50 metų. Jau Rokišio gimnazijoje ji dalyvavo ateitinkų susirinkimuose. Gyvendama Detroite ji skaitė paskaitas ateitinkams Dainavoje. Nuo 1959 m. reiškėsi Los Angeles ateitinkų veikloje: literatūros vakaruose ir jaunimo stovyklose, kuriose kūrė montažus, vaizdelius ir vaidinimėlius. Visus, jaunos ir senus, Elena Arbienė traktavo su pagarba. Kiekvienas ją pažinęs negalėjo jos pamiršti: liko prisiminimai kultūringo ir šilto žmogaus.

Tuo tarpu šeimininkė Genovaitė Plukienė su padėjėjomis baigė ruošti labai skanius pietus. Šio renginio svečiai džiaugėsi vaišėmis, kaip ir labai turiningais prisiminimais apie Alę Rūtą.

Memorialinė lenta Alei Rūtai (literatūros sodelyje prie bažnyčios)

Aktorės Onutės Pučkoriūtės-Zalensas monospektaklis „Undinė“ San Francisce

Aktorės O. Pučkoriūtės-Zalensas lėlės užburė mažuosius žiūrovus.

Jurgitos Mažeikienės nuotr.

DR. INGA GREBLIKIENĖ

Spalio pabaigoje Seattle, Portlande ir San Francisce gastroliavo aktorė Onutė Pučkoriūtė-Zalensas. Visuose trijuose miestuose lietuvių bendruomenės žiūrovai šiltai sutiko jos monospektaklį „Undinė“.

Auditorija San Francisce buvo pati didžiausia, nes dalyvavo daugybė „Genio“ lituanistinės mokyklos moksleivių. Mokykloje, įkurtoje 2006 metais, mokėsi tik 5 mokinukai, o šiemet kiekvieną šeštadienį susirenka jau 65 mokiniai ir juos moko net 12 mokytojų. Mokyklos direktorė Virgilija Tali įdėjo daug pastangų, kad aktorė su savo pagalbininku vyru Dainiumi atvyktų į San Franciscą, ir nuoširdžiai pasirūpino, kad spektaklis būtų rodomas būtent „Genio“ mokyklos patalpose. Direktorė nuoširdžiai dėkoja rėmėjams – „Santa Monica Credit Union“, Lietuvių Fondui ir JAV LB Kultūros tarybai, kad šis spektaklis galėjo būti parodytas San Francisce lietuvių bendruomenei. Ji labai džiaugiasi, kad spektaklis visiems patiko. Mokyklos salė buvo paruošta kaip tikro teatro salė – uždangstyti langai, sustatytos kėdės žiūrovams. Bet kol šviesos užges ir spektaklis prasidės, dar reikės kantriai palaukti, – truputėlis istorijos...

H. K. Anderseno pasakos lydėjo mus visą vaikystę, ir dabar seneliai iš Lietuvos atveža ir skaito anūkams gražias pasakas. „Undinė“ turi ir savo amerikietiškaį atitikmenį, tik

Po spektaklio vaikai patys mokėsi valdyti marionetes.

H. K. Anderseno pasaka tokia liūdna ir labai tikra...

Lėlių teatro užuomazgos Lietuvoje prasidėjo dar XV amžiuje, vėliau šią tradiciją perėmė marionečių teatras. Lietuvoje pirmasis profesionalus lėlių teatro spektaklis „Silvestras Dūdelė“ vyko Kaune 1936 m. Lėles jam kūrė iš mokslų Paryžiuje grįžęs dailininkas Stasys Ušinskas. Vėliau pasaulinėje parodoje Paryžiuje šio spektaklio lėlės buvo apdovanotos aukso ir sidabro medaliais. Tad lėlių teatras Lietuvoje turi tikrai galias tradicijas. Iki šiol spektaklius vaikams ir suaugusiems kuria ir rodo Vilniaus ir Kauno lėlių teatrai, liepos mėnesį per Lietuvą pasileidžia Panevėžio lėlių teatro ve-

žimas. Nuoširdu ir tikra, kad aktorė ir už Atlanto puoselėja šį gražų lietuviškos kultūros paveldą.

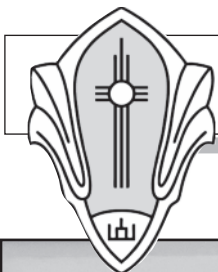
Taigi grįžkime į San Franciscą, į pilną salę vaikų ir jų tėvelių, o gal net ir senelių žiūrėti lėlių spektaklio „Undinė“, sukurto pagal autentišką H. K. Anderseno pasaką. Vaidinimo dekoracijos – didelė knyga. Veiksmo vieta keičiasi verčiant jos lapus. Tai ir jūros dugnas, ir raganos buveinė, ir princo rūmai... Retkarčiais ekrane sumirga ir paslaptingas šešėlių teatras, o kur dar garso efektai... Ir ne bėda, kad ne visi mažieji suprato apie ką kalbama – aktorė labai įtaigiai išikūnijo į kiekvieną personažą, raganos bijojo turbūt tik mažiausieji, tačiau undinės prabylant laukė tikrai visi žiūrovai. O ir plokščiosios lėlės, valdomos Onutės Pučkoriūtės, puikiai perteikė emocijas. Kaip spindėjo mažylių akys, kaip jie stengėsi sekti, kas vyksta scenoje!

Be abejo, visiems žiūrovams buvo smagu ir įdomu po spektaklio su aktore pabendrauti, apžiūrėti ir paliesti lėles. Tai buvo tarsi pasakos tęsinys.

„Undinė“ – savarankiškas aktorės O. Pučkoriūtės-Zalensas darbas. Ji yra profesionali lėlių teatro aktorė, baigusi Vilniaus konservatoriją, 20 metų dirbusi visų mylimame Vilniaus „Lėlės“ teatre. Kuriant „Undinė“ aktoarei talkino garsūs Lietuvos menininkai: kompozitorius Faustas Latėnas, dailininkai Vega Vaičiūnaitė ir Vytautas Pakalnis. Aktorė nuo pat spektaklio kūrimo pradžios jautė gerų žmonių paramą ir norą, kad „Undinė“ prabilėtų lėlių teatre.

Iš k.: „Genio“ mokyklos direktorė Virgilija Tali, akt. Ona Pučkoriūtė, Dainius Zalensas ir „Genio“ mokyklos direktorės pavaduotoja Aida Sakalauskaitė.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė **Vida Kuprytė** • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Spalio 25 d. „Vaiko vartai į mokslą“ surengtuose labdaros „Derliaus pietuose“ Pasaulio lietuvių centre, Lemonte į talką atėjo kun. Alfonso Lipniūno ir prez. Aleksandro Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopos nariai. Prie jų prisidėjo ir keli jaunesni ateitininkai iš Partizano Daumanto-Prano Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos. Visi energingai aptaravo stalus, o po to vedė bendrą dainavimą. Jaunimą sutelkė kuopos globėjas Jonas Čyvas. Pietų pelnas bus skiriamas pomokykliniams dienos centrams įvairiuose Lietuvos miestuose. Juos lanko maždaug 300 rizikos šeimų vaikai. Nemažai kuopos narių vasarą vyksta į Lietuvą ir dirba vaikų centruose bei stovyklose. Ramunės Kubiliūtės nuotr.

Baltai juoda ir spalvota „Ateitis“ Nr. 7

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Ši žurnalo numerį puošia besisupanti mergina (Elena Jurkutė?), vilkinti marškinėliais su užrašu „Baltai juoda“. Tai man iki šiol negirdėtos organizacijos pavadinimas. Septyniuose puslapiuose ji aptariama kaip pilietiška aktyvaus jaunimo organizacija, tyliai ir kukliai gražinanti Lietuvą. „Tai organizacija, kurioje žmonės stengiasi padaryti kažką gero dėl savęs ir dėl kito – dėl Lietuvos. Jie tiki, kad tikrai gali kažką padaryti, tiki šviesiu, gražesniu rytojumi, idealais“, – aiškina Paulius Klikūnas. Organizacijoje susibūrę žmonės, kurie pasiryžę per savaitę skirti bent vieną valandą geram darbui. Pabrėžiamas noras žmonėms grąžinti tikėjimą savimi. Skaitant atrodo, kad tai galėtų būti ateitininkiška organizacija, tik be jokių užuominų apie Tvėrėją ir tikėjimą juo.

Redakcijos žodyje Marija rašo, kad šis žurnalo numeris kviečia stabtelėti, giliai įkvėpti ir pasidžiaugti šiandiena. Andrius Navickas laiške plaukiantiems prieš srovę dalinasi mintimis apie pokyčius jo paties gyvenime. Petras Plumpa dėsto imigracijos perspektyvas. Jis teigia, kad Lietuva nepatiria ir nepatirs didelių pabėgėlių srautų. Matomai jis tegalvoja tik apie atvykstančiųjų srautus, nė žodžio nepasakydamas apie didelius iš krašto bėgančiųjų srautus.

Įdomiai rašo Vytautas Sinica apie įstatymus, siekiančius panaikinti įstatymus, apsaugojančius vaikus nuo jų gerovei kenkiančios informacijos. Donatas Puslys nagrinėja „Dievui, artimui, tėvynei“ šūkių ir jo varijantus. Karolina Šiaulytė dalinasi

savo patirtimi savanoriaujant „Vilties angelo“ organizacijoje.

„Atgal į ateitį“ skyrelyje iš 1967 m. nr. 5 „Ateities“ apie pragmatinių naturalizmą prabyla kun. dr. Antanas Paškus. Petras Plumpa skaitytojus supažindina su Levo Karsavino svajone. Aptariamasis buvo ne tik filosofas, bet ir teologas, istorikas, literatas, publicistas ir poetas. Apie jį nieko iki šiol nebuvau girdėjęs. Pradžiai jam skirta penki žurnalo puslapiai, su pažadu, kad tęsinys bus kitame numeryje. Toliau seka pokalbiai su Justinu Jarusevičiumi, teisės studentu Harvardo universitete, su Janina ir Narimantu Udriais, susipažinusiems Dainavos jaunimo stovykloje. Bene brandžiausias straipsnis šiame numeryje yra apie partizanus. Jo autorius – Pauliaus Birgelis iš Punksko. Rašinys laimėjo pirmąją vietą Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Šiais metais organizuotame konkurse „Lietuvos kovų už laisvę ir netekusių istorija“. Paminėtini rašiniai apie prekyvima kūdikių kūnais, kelionę į Ukrainą, taip pat skaitome gaires šviesos pažinimui ir įvairius veiklos aprašymus.

KNYGŲ DISKUSIJŲ BŪRELIS

Ateitininkų namų knygų diskusijų būrelis susitiks po Naujųjų Metų – trečiadienį, sausio 6 d. 10 val. r.

Bus aptariama Thomas Merton knyga „Septynaukštis kalnas“ („Seven Storey Mountain“). Tai Merton tikėjimo autobiografija. Dar būdamas dvidešimtmetis, Merton pajuto, kad pasaulietiškas gyvenimas neįstengia numalšinti jį kamuojančio nerimo. Jis pasikrikštijo kataliku ir galiausiai tapo trapistų vienuoliu. Ten jis ir parašė šį nepaprastą liudijimą – istoriją žmogaus, pasitraukusio iš pasaulio tik po to, kai patyrė, ką reiškia būti į jį visiškai panirusiam. „Septynaukštis kalnas“ yra pripažintas vienu įtakingiausių XX a. religinių veikalų. Knygą ypač vertinga skaityti Advento metu, kada visi esame skatinami „Taisyti Viešpačiui kelią“.

Visi yra kviečiami dalyvauti diskusijoje Ateitininkų namuose – net ir tie, kurie knygos nespės perskaityti. **Jei turite klausimų apie Knygų klubą, malonėkite kreiptis į Dainę Quinn el. pašto adresu: dainequinn@gmail.com.**

MAS ŽIEMOS KURSAI

Kviečiame registruotis

Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdyba ruošia ateitininkų pasaulėžiūros Žiemos kursus ALRKF stovyklavietėje Dainavoje, kurie vyks nuo gruodžio 26 d. iki sausio 1 d. Į kursus kviečiami moksleiviai, lankantys gimnazijos 9–12 skyrius ir norintys praleisti savaitę ateitininkiškoje dvasioje kartu su kitais jaunais lietuviais katalikais. Tai proga kartu pamąstyti ir pasidalinti mintimis apie gyvenimą ir idealus, pasiklausti paskaitų, susikaupti, o laisvalaikiu linksmai pabendrauti. Visi laukiami! Tai gera proga susipažinti su ateitininkų organizacija.

Registracija vyksta iki lapkričio 25 d., svetainėje www.mesmas.org.

Parama JAV rytiniame pakraštyje gyvenantiems moksleiviams

Bostono ateitininkai, siekdami paskatinti rytinio pakraščio gimnazistus dalyvauti Žiemos kursuose, prisidės prie išlaidų tų, kurie gyvena New England ar kitose rytų pakrantės valstijose ir norėtų šiuose kursuose dalyvauti. Nors pirmenybė bus suteikta New England valstijose gyvenantiems moksleiviams, laukiame prašymų ir iš tų, kurie gyvena kitur rytinėje pakrantėje.

Susidomėję moksleiviai kviečiami kreiptis į vieną iš šių ateitininkų: Mirgą Girniuvienę: mgirnius@hotmail.com; Andrių Kazlauską andrius_namie@yahoo.com arba Tomą Girnių: tomasgirnius@gmail.com

KORP! GIEDROS ŠVENTĖ

Kristaus Karaliaus sekmadienį, lapkričio 22 d.

9 val. r. – šv. Mišios Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, IL.

10:30 val. r. (po šv. Mišių) Korp! Giedros šventė Ateitininkų namuose. Iškilmingas susirinkimas, įžodis ir vaisės.

Visi kviečiami dalyvauti. Labai laukiami ir kitų korporacijų nariai.

Ateitininkų namai: 1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439

ATEITININKŲ KŪČIŲ AGAPĖ

Ateitininkai ir neateitininkai, ištisos šeimos ir pavieniai asmenys – visi kviečiami šeimyniškai susėsti prie Kūčių vaisių stalo ir meelės puotos paveikti dvasiškai pasiruošti Šv. Kalėdoms.

Čikagos ateitininkų ruošiamą Kūčių agapė vyks **sekmadienį, gruodžio 20 d. Jaunimo centre, 5620 S. Claremont, Chicago, IL, 1 val. p. p.** Registruoja Ona Daugirdienė tel. 630-325-3277 arba el. paštu: odaugirdas@hotmail.com. Auka: suaugusiems – 20 dol., pensininkams – 15 dol., jaunučiams, moksleiviams, studentams – 10 dol., jaunesniems kaip 8 metų – nemokamai. Galite užmokėti iš anksto, siųsdami čekį **O. Daugirdienei, 15W560 89th St, Burr Ridge IL 60527. Čekį išrašyti: ASS Cikaga.**

VARDANTOS LIETUVOS

Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje (LŠSI)

Sofijos Pūtvytės-Mantautienės 115-osioms gimimo metinėms

„Mūsų Mylimos, Būsimos Sesutės Šaulės!

Sveikiname Jus, ateisiančias mums padėti ir perimti vėliavą, kai mūsų rankos jos nebepakels. Skubėkite talkon! Darbo daug ir Tėvynė laukia. Patikėkite mums – verta dirbti savo tautai. Jai dirbdami, surasime kelią į savo laimę.

Mes tikrai žinome, kad ateis valanda, kada iš rytų ir vakarų rinksis Lietuvos vaikai savo Tėvynėje, kaip kalbėjo Girkaļnyje mūsų Dangiškoji Globėja Marija. Tik nežinome, kas mūsų bus susirinkusiųjų tarpe, kam bus leista sulaukti tos valandos. Tai nesvarbu, nes mes žinome, kad jei ištikimai savo pareigas čia, žemėje, vykdysime, Amžinojoje Tėvynėje tikrai susitiksim. Svarbu, kad žinome, jog ateis valanda, kai visame pasaulyje suskambės tautų laisvės giesmė, sugaus ir Lietuvos Laisvės Varpas Karo Muziejaus Bokšte, iškils lietuviškoji vėliava Gedimino kalne ir Lietuvos pajūryje ir suliepsnos stovyklų laužai ties Birutės kalnu... Jūsų pasiilgusi sesė”

(Sofija Pūtvytė-Mantautienė iš „Laiško buvusioms, esančioms ir būsimoms šaulėms”, 1959 m.)

Sofija Pūtvytė-Mantautienė gimė 1900 m. spalio 23 d. Šilo-Pavėžupio dvare, Šaukėnų valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Buvo Emilijos ir Vlodo (Lietuvos šaulių sąjungos įkūrėjo, ideologo ir pirmojo viršininko) Putvinskių vidurinioji dukterė. Sofija, kaip ir kiti Putvinskių vaikai, pradinį išsimokslinimą gavo namuose, kur buvo kviečiami mokytojai, o mokslo ir auklėjimo programą kūrė Vladas Putvinskis. Jis aktyviai prisidėdavo prie vaikų mokymo ir lavinimo. Pirmasis pasaulinis karas ir V. Putvinskio tremtis neleido jam iki galo įgyvendinti šios auklėjimo sistemos. Sofijai teko mokytis Liepojos, Maskvos ir Novočerkasko komercinėse gimnazijose; 1919 m. ji baigė Šiaulių gimnaziją, pradėjo dirbti spaudos agentūroje ELTA ir 1920 m. aktyviai įsijungė į Šiaulių sąjungos veiklą.

Dar besiformuojančiame Šiaulių sąjungos branduolyje greta V. Putvinskio steigiamajame darbe kartu su vyrais aktyviai veikė ir moterys – jo žmona Emilija, dukterys Ona ir Sofija. Sofija buvo aktyvi Kauno būrio šaulė, rūpinosi būrio šaulių moterų veikla. 1920 m. Kauno šaulių būryje įsteigus pirmąjį sporto skyrių, ji buvo moterų sporto vadovė. 1922 m. vadovavo įsteigta pirmajai LŠS moterų sporto sekcijai, tuo pačiu ji buvo ir Kauno būrio šaulių moterų švietimo ir tautinio auklėjimo sekcijos sekretorė.

1922 m. pabaigoje Sofija Pūtvytė kartu su sužadėtinu Aleksandru Marcinkevičiumi (1939 m. pakeitė pavardę ir tapo Mantautu) ir tėvais, kaip Didžiosios Lietuvos šauliai, išvyko į Klaipėdą padėti organizuoti Klaipėdos sukilimą. Drauge su M. Kubiliūte įsteigė komitetą Klaipėdos sukilimui remti, rinko aukas, dirbo Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto informacijos biure. Už aktyvų dalyvavimą Klaipėdos sukilime Sofija Pūtvytė-Mantautienė 1936 m. buvo apdovanota Klaipėdos išvadavimo sidabrinio medaliu. 1923 m. spalio 8 d. ji išrenkama Lietuvos moterų sąjungos tautiniam laivynui remti valdybos sekretore.

1927 m. pradėjus steigti pirmuosius moterų šaulių dalinius, Sofija buvo moterų šaulių organizacijos viena iš kūrėjų, ideologė ir vadovė, organizacinės komisijos sekretorė. 1930 m. sausio 23 d. įsteigus Centrinę moterų šaulių organizacinę komisiją, S. Mantautienė buvo jos narė (pirmininkė H. Ivanauskienė, vicepirmininkė O. Tercijonienė (sesuo), sekretorė L. Dainauskienė).

1933 m. liepos 2–3 d. vykusiame šaulių moterų pirmajame visuotiniame suvažiavime buvo išrinktas 12-os šaulių moterų centrinis komitetas, kurio vicepirmininke tapo S. Mantautienė (pirmininkė V. Putvinskio sesuo M. Žmuidzinavičienė, sekretorė L. Dainauskienė, išdėdinkė G. Pūtvytė-Grigonienė, V. Putvinskio vaikaitė ir kt.). Šiame suvažiavime S. Mantautienė kalbėjo: „...Moters ideologija neatskiriama nuo bendros Šaulių sąjungos ideologijos. ...Sąjunga – tai nėra vien tik mūsų kariuomenės pagalbinė organizacija, kuriai rūpi vien tik tiesioginiai krašto gynimo reikalai. Sąjunga Vlodo Putvinskio mintimi – tai yra tautos auklėjimo mokykla, tai yra tokia organizacija, kur visi lietuviai be pažiūrų skirtumo – ir vyrai, ir moterys, ir tėvai, ir vaikai, draugiškai sau rankas padavę, dirba savo tėvynės kūrimo darbą, o reikale moka vieningai ją apginti. Sąjungos idealas yra – tauta, tautos amžinybė. Jos tikslas – padėti tautai tos amžinybės pasiekti, padėti jai Dievo skirtą uždavinį įvykdyti... Jau praėjo tie laikai, kada moteriai buvo statomi trys žinomi virtuvės, vaikų ir bažnyčios idealai. Šiais laikais moteris turi būti žmogus, ji turi būti aktyvus visuomenės narys, ji turi išmokyti bendrauti su savo vyrais, vaikais ir tėvais ne tik šeimoje, bet ir visuomenės darbe. Dalyvauti Šaulių sąjungoje tat yra pačios moters, pagaliau, asmens reikalas”.

1933 m. spalio mėn. Centro komitetas įsteigė keletą naujų sekcijų. S. Mantautienė buvo paskirta Tautinio auklėjimo ir „Trimito” sekcijų vedėja. 1934 m. kovo 28–29 d. šaulės moteris aplankė Suomijos Lotta Svard moterų organizacijos viršininkė Fanny Luukkonen ir baronienė Rut Munck. Jau 1935 m. liepą draugiško vizito į Suomiją vyko pirmininkė M. Žmuidzinavičienė ir S. Mantautienė, kurios Suomijos moterų šaulių vadė F. Luukkonen apdovanojo Šaulių žvaigždę.

Nuo 1935 m. šaulės moterys ėmė organizuoti įvairių sričių kursus ir tarnybinius suvažiavimus. Tuo rūpinosi S. Mantautienė. 1935 m., priėmus naują LŠS įstatymą ir statutą, buvo pertvarkyta ir šaulių moterų veikla. Sąjungos moterų vade buvo paskirta M. Žmuidzinavičienė, tačiau 1936 m. spalio 30 d. ji atsiskakė šių pareigų. Jos vietą užėmė L. Dainauskienė, o nuo 1938 m. pradžios LŠS moterų vade paskiriama Sofija Mantautienė.

S. Mantautienė dirbo didelį ideologinį darbą – skaitė paskaitas organizaciniais, tautinės ir šauliškos ideologijos klausimais šaulių rinktinėse, būriuose, įvairiuose moterų kursuose, stovyklose, suėigose ir t. t. Tapusi LŠS moterų vade su K. Kodatiene antrą kartą viešėjo pas Suomijos šaulės. Viešnagės metu jas priėmė tuometinis Suomijos kariuomenės vadas maršalas K. G. E. Manerheimas. Prieš Šaulių sąjungos 20-mečio jubiliejų, 1939 m. birželio pradžioje, S. Mantautienė drauge su LŠS vadu plk. P. Saladziūmi, Zarasų rinktinės vadu plk. ltn. I. Pašiliu, Geležinkelių rinktinės moterų vade J. Čiurinskiene ir kt. aplankė Latvijos „Aizsargs” organizaciją. Šaulių sąjungos reikalais Sofija dar lankėsi Estijoje ir Čekoslovakijoje. S. Mantautienė buvo ilgametė „Trimito” bendradarbė, o nuo 1935 m. redagavo ir rinko medžiagą „Trimito” moterų skyriui. Pažymint LŠS 20-metį, šaulių parado metu S. Mantautienė vadovavo 5 tūkstančių šaulių moterų kolonai. S. Mantautienės kvietimu į šias iškilmes atvyko Suomijos moterų šaulių vadė Fanni Luukkonen ir Estijos „Kaitseliit” organizacijos moterų vadė.

Sofija Mantautienė taip pat aktyviai veikė ir kitose visuomeninėse organizacijose. Dalyvavo „Lietuvos vaiko” draugijos veikloje, buvo viena iš Savi-tarpinės pagalbos draugijos steigimo iniciatorių, dirbo Lietuvos prieglaudų inspektore, rūpinosi kalinių globa ir kt. 1938 m. susirgus vyrui Aleksandrui, nemažai laiko skyrė jo priežiūrai ir vaikų auklėjimui.

Sovietinės okupacijos metu S. Mantautienei su šeima pavyko išvengti tremties, nors mama Emilija Putvinskienė, broliai Stasys ir Vytautas su šeimomis

Putvinskių šeima Grauzikų dvare 1934 metais. Iš kairės: S. Pūtvytė-Marcinkevičienė-Mantautienė, V. Pūtvis, O. Putvinskaitė-Tercijonienė su vaiku.

buvo suimti ir ištremti (E. Putvinskienė mirė 1942 m. liepos 30 d. Syktyvkaro kalėjime, brolis Stasys mirė 1941 m. Gorkio kalėjime, brolis Vytautas sušaudytas 1942 m. lapkričio 5 d. Komijos lageryje).

1944 m. vasarą, artėjant antrajai sovietinei okupacijai, sūnus V. A. Mantautas ir V. Putvinskio bendražygis K. Dudėnas Grauzikų dvaro teritorijoje užkasė V. Putvinskio archyvo likučius. S. Mantautienė 1944 m. liepos 9 d. į V. Putvinskio muziejaus svečių knyga įrašė: „Prieš išvykdamis vėl pavedame Grauzikų žemelės apsaugai nors archyvų likučius. Atsisveikiname ir su šia knyga. Kai vėl atgis Nepriklausoma Lietuva, brangus broli lietuvi, kuris surasi šiuos suslėptus dokumentus, panaudok juos, kad išpopuliarėtum Tautoje Vlodo Pūtvio idėjas”. Beje, pirmą kartą didžioji V. Putvinskio archyvo dalis buvo užkasta 1940 m. liepos 19 d.

Pasibaigus karui S. Mantautienė su šeima gyveno Miuncheno-Fremano pabėgėlių stovykloje Vokietijoje, buvo UNRRA tarptautinių amatų kursų sekretorė, viena iš lietuviškos gimnazijos organizatorių, dalyvavo Pabaltijo moterų tarybos suvažiavime, reikėsi šios organizacijos veikloje. 1949 m. su šeima emigravo į JAV, kur įsitraukė į vietos lietuvių visuomeninę veiklą. 1952 m. vasarą su vyrų Aleksandru, sūnumi Vaidieviūčiu Andriumi, A. Valatkaičiu, plk. M. Kalmantu ir E. Klupšiene ėmėsi Šaulių sąjungos atkūrimo išėivijoje veiklos. Jie ir sudarė pirmąjį organizacinį branduolį, vėliau prie jų prisijungė O. Tercijonienė, jos vyras dr. V. Tercijonas, prof. E. Pūtvytė, R. Mantautienė-Molienė ir kt. S. Mantautienė padėjo vyrui Aleksandrui paruošti laikinąjį LŠST statutą ir ideologines direktyvas.

Nuo 1954 m. kovo buvo laikinosios LŠST Centro valdybos ir darbo prezidento narė, moterų šaulių skyriaus viršininkė, nuo 1958 m. liepos 5 d. – LŠST Centro valdybos moterų šaulių vadovė. 1962 m. išrinkta LŠST garbės narė.

1973 m., V. Putvinskio 100-ųjų gimimo metinių proga, buvo išleista biografinė knyga „Vladas Putvinskis-Pūtvis. Gyvenimas ir parinktieji raštai”, kurią redagavo A. Mantautas. Knygos vicedaktoriumi buvo jo sūnus Vaidieviūtis Andrius, o Sofija Mantautienė buvo redakcinės komisijos narė. Beje, 1940 m. kartu su vyrų jie buvo paruošę V. Putvinskio raštų tomą „Vladas Putvinskis-Pūtvis. Jo gyvenimas ir parinktieji raštai. Gyvenimas ir kūrybos bruožai”, tačiau išspausdinti raštų nepavyko, kadangi Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, o rankraščiai ir signaliniai knygos egzemplioriai spaustuvėje buvo sunaikinti.

S. Mantautienė taip pat dalyvavo Bendro Amerikos lietuvių fondo, Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių katalikių moterų sąjungos veikloje, bendradarbiavo „Drauge”, „Karyje”, „Tremties Trimitė”, „Šaulės Tremtyje”.

Paskutinė tarpukario Lietuvos šaulių sąjungos moterų vadė, LŠST Garbės narė Sofija Mantautienė mirė 1984 metais Putname, Connecticuto valstijoje.

Už nuopelnus ir pasižymėjimą Sofija Pūtvytė-Mantautienė buvo apdovanota DLK Gedimino ordinu, Klaipėdos išvadavimo medaliu, Šaulių žvaigždė, Suomijos, Estijos ir Latvijos valstybių apdovanojimais – iš viso 12 pasižymėjimo ženklų.

Parengė **Stasys Ignatavičius**
LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Laikas referendumui nėra tinkamas

Vilnius (ELTA) – Šią savaitę Seimo rūmuose posėdžiavusi Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) komisija mano, kad šiuo metu nėra tinkamas laikas rengti referendumą dėl dvigubos pilietybės įteisinimo Konstitucijoje.

Tokią nuomonę penktadienį spaudos konferencijoje Seime išsakė šios komisijos atstovė Irena Gasparavičiūtė. Jos teigimu, komisija pritarė Pilietybės įstatymo pakeitimo projektui, kuriame numatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, jeigu jis Lie-

tuvos Respublikos pilietybę ir kitos valstybės pilietybę įgijo gimdamas, tai yra siūloma išbraukti sąlygą, kad toks asmuo turi iki 21 metų apsispręsti, kurią pilietybę pasirinkti.

„Komisija taip pat pritarė Pilietybės įstatymo pakeitimo projektui, numatančiam, kad LR pilietis gali būti ir kitos valstybės pilietis, jeigu asmuo LR pilietybę įgijo gimdamas, supaprastinta tvarka arba natūralizacijos tvarka arba LR pilietybė buvo atkurta ir kuris turi ypatingų nuopelnų Lietuvos valstybei“, – sakė I. Gasparavičiūtė.

Lietuva – UNESCO Vykdamosios tarybos narė

Scanpix nuotr.

Vilnius (Kultūros ministerijos info) – Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) Generalinės konferencijos sesijoje Paryžiuje Lietuva išrinkta Vykdamosios tarybos nare 2015–2019 metų laikotarpiui.

Vykdomojoje taryboje Lietuva sieks veiksmingo ilgalaikių UNESCO prioritetų įgyvendinimo, ypač švietimo, mokslo ir kultūros srityse. Dide-

lis dėmesys bus skiriamas kultūros vertybių apsaugai, moterų įgalinimui ir lyčių lygybei, žodžio laisvės, kultūrų raiškos įvairovės, pagarbos religiniam pliuralizmui ir organizacijos veiksmingumui bei efektyvumui užtikrinti.

Vykdomoji taryba – vienas pagrindinių UNESCO valdymo organų, kurį sudaro 58 šalių narių atstovai.

Gerins sąlygas lituanistiniam švietimui užsienyje

Vilnius (ELTA) – Vyriausybės nustatyta tvarka bus remiami ir skatinami asmenys, atliekantys lituanistinio švietimo darbą užsienyje. Asmenų pedagoginės veiklos laikotarpis lituanistinio švietimo srityje užsienyje bus įskaitomas į pedagoginio darbo stažą švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiomis įstatymo pataisomis sudaromos palankesnės sąlygos pedagogams, dirbantiems lituanistinėse švietimo įstaigose užsienyje, grįžti dirbti į Lietuvos švietimo įstaigas.

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Raimundas Paliukas pažymėjo, kad 41 užsienio šalyje veikia užsienio lietuvių bendruomenės. Ypatingas vaidmuo išsaugant tautinį identitetą tenka daugiau kaip 30 pasaulio šalių veikiančioms lietuviškoms formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigoms, kuriose mokosi apie 8 tūkst. mokinių, dirba daug mokytojų.

Pasaulyje yra apie 40 lituanistikos baltistikos centrų, kuriuose tiriama arba dėstoma lietuvių kalba ir kultūra.

Baiminamasi dėl Astravo AE saugumo

Vilnius (BNS) – Lietuvos Užsienio reikalų ministras pakvietė Baltarusijos ekspertus atvykti į Lietuvą ir aptarti tarptautinių organizacijų priekaištus, susijusius su Astravo atominės elektrinės (AE) statyba. Linas Linkevičius sako, kad Lietuva norėtų gauti daugiau informacijos iš Baltarusijos apie šalia Lietuvos sienos statomą elektrinę.

Anot L. Linkevičiaus, ateityje Lietuva turėtų sulaukti informacijos apie esminius su elektrinės statyba susijusius klausimus.

Jungtinių Tautų Poveikio aplinkai įvertinimo tarpvalstybiniame kon-

tekste konvencijos (Espoo) įgyvendinimo komitetas yra paskelbęs, kad Astravo AE projektas neatitinka konvencijos reikalavimų. Pati Lietuva ne kartą kritikavo Baltarusiją, kad ji neuztikrina projekto, kuris statomas vos 50 kilometrų nuo Vilniaus, saugumo.

Espoo konvencija numato, kad prioritetinga projekto statybos vieta gali būti nustatyta tik baigus poveikio aplinkai vertinimo procesą, tai yra atsakius į visus poveikį galbūt patiriančių valstybių klausimus, supažindinus jų visuomenę su projektu ir surengus dvišales konsultacijas.

Imigrantai sugriauš ES pagrindus?

Šengeno zonos sienų kontrolė tampa vis labiau nevaldoma, o ji – esminis ES požymis. Reuters/Scanpix nuotr.

Briuselis („Draugo“ info) – Europos Vadovų Tarybos (EVT) pirmininkas Donald Tusk išpėjo, kad Europos Sąjungos (ES) Šengeno sutartis dėl atvirų sienų yra ties žlugimo riba dėl migracijos krizės. EVT pirmininkas kalbėjo po to, kai Austrija, Vokietija, Vengrija, Slovėnija ir Švedija pranešė atnaujinsiančios tikrinimus sienų perėjose, siekdamas sukontroliuoti migrantų antplūdį į jų teritorijas.

D. Tusk pridūrė, kad reikės įgy-

vendinti virtualią priemonių, dėl kurių buvo susitarta per pastaruosius kelis mėnesius, nors būta didelių nesutarimų tarp ES vyriausybių. „Pirmiausia ir svarbiausia iš šių priemonių yra išorinių sienų kontrolės atkūrimas. Be efektyvios sienų kontrolės Šengeno taisyklės neišgyvens“, – kalbėjo jis.

„Mums reikia skubėti, bet be panikos, – sakė D. Tusk. Jis pasiūlė susitarti su Turkija, kad ši sulėtintų į Europą plūstančių pabėgėlių srautą.

ES vadovai imasi finansinių priemonių

Valeta (BNS) – Europos Sąjungos (ES) vadovai, dalyvavę Maltoje viršūnių susitikime su partneriais iš Afrikos šalių, patvirtino 1,8 mlrd. eurų fondą, kurio lėšos bus skiriamos kovai su masinės emigracijos iš Afrikos į Europą pagrindinėmis priežastimis.

„Kad Afrikos fondas ir mūsų at-

sakas būtų įtikinami, noriu, jog daugiau šalių narių prisidėtų, kad būtų pasiektas atitikimas 1,8 mlrd. eurų, kuriuos pasiūlė ES“, – sakė Europos Komisijos pirmininkas Jean-Claudes Juncker, ES vadovams pasirašius tą sutartį.

Šiame susitikime dalyvavo ir Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Lenkija priešins rusiškam dujotiekii

Varšuva („Draugo“ info) – Lenkija nori, kad Europos Sąjunga uždraustų antrojo dujotiekio kuriu Rusijos gamtinės dujos tekėtų į Vokietiją, tiesimą Baltijos jūros dugnu, nes tai pakerta Bendrijos strateginius interesus ir pažeidžia konkurencijos taisykles.

Planai tiesti dujotiekį „Nord Stream-2“ turi „gerokai platesnę reikšmę negu vien energetikos, nes mūsishkiam Europos regione prekyba dujomis turi strateginių padarinių“, – sakė naujosios Lenkijos vyriausybės konservatyvusis Europos reikalų ministras Konrad Szymanski. Pajamos iš naujojo dujotiekio nusėstų Rusijos valstybės ižde ir būtų išleistos ginklams, perspėjo jis. Lenkijos ministras taip pat nurodė, kad Rusijos monopolija dujų tiekimo Europos Sąjungai rinkoje pažeistų Bendrijos konkurencijos taisykles.

„Nord Stream-2“ projektas, kurį įgyvendina Rusijos dujų milžinė „Gazprom“, Anglijos ir Olandijos „Shell“, Vokietijos E.ON ir Austrijos OMV, neigiamai paveiks ir kaimyninės Lenkijos bei Slovakijos biudžetus. „Tai atims iš ES tikrąją energetinę nepriklausomybę“, – pridūrė Szymanski.

„Prašome Europos Komisiją ... rimtai apsvarstyti šį klausimą, kad Rusijai nebūtų leista sukurti pažeidžiamą vietą ir kontroliuoti Europos Sąjungos energetikos rinką“, – sakė Ukrainos premjeras A. Jaceniukas, pabrėždamas, kad minimas projektas yra „veikiau politinis negu ekonominis“.

Nuogastavimams pritarė Baltijos šalių vadovai. ES klimato ir energetikos komisaras Migel Arias Cañete pažadėjo atidžiai stebėti šį projektą.

„Islamo valstybė“ grasina išpuoliais Rusijoje

Maskva (Lrt.lt) – „Islamo valstybės“ teroristai žada Rusijoje rengti teroristinių išpuolių. Kaip teigiama paskelbtame propagandiniame filme, teroristai žada – jau labai greitai Rusijoje tekės „kraujo upės“.

Su „Islamo valstybe“ susijusi teroristinė grupuotė „Wilayat Sinai“ jau prisiėmė atsakomybę už spalio 31 d. 224 gyvybes nusinešusią Rusijos lėktuvo katastrofą Egipte, Sinajaus pusiasalyje. Didžiosios Britanijos žiniasklaida paskelbė įtariamo Rusijos lėktuvo „A321“ sprogimo organizatoriaus vardą. Laikraštis „The Sunday

Times“ tvirtina, kad išpuolį organizavo Sinajaus pusiasalyje veikiantis „Islamo valstybės“ sparnas „Wilayat Sinai“ ir jo vadovas Abu Osama al-Masri.

Didžiosios Britanijos valdžia ne tik patvirtino A. O. al-Masri kaip įtariamąjį, bet ir pažadėjo Egipto ar Rusijos jėgoms struktūroms padėti jį sugauti ar likviduoti.

Rusijos skrydžių bendrovės „Kogalymavia“ lėktuvas A321, skridęs iš Sharm el Sheikh'o į Sankt Peterburgą, sudužo spalio 31 dieną. Lėktuvu skrido 217 keleivių ir septyni ekipažo nariai – visi žmonės žuvo.

Parengė Dainius Ruzevičius

SPORTAS

Superžvaigžde netapo dėl gerbėjos paleistos kulkos

Stulbinančią beisbolininko E. Waitkaus sportinę karjerą nutraukė netikėtas išpuolis.

Edvardas Steponas Waitkus – ši lietuviška pavardė galėjo būti auksinėmis raidėmis įrašyta į JAV sporto istorijos metraščius. Eddie Waitkus, kaip jis buvo žinomas amerikiečiams, turėjo tapti vienu garsiausių beisbolo žaidėjų istorijoje, tačiau jo planus sužlugdė liguista persekiotoja. 1919 metais lietuvių emigrantų šeimoje Bostono mieste gimęs Edvardas Steponas Waitkus nuo pat vaikystės žavėjosi sportu. Būdamas aštuoniolikos metų jis pradėjo profesionalaus beisbolininko karjerą Vorumbo „Indians” komandoje.

Puikiai žaidusį Amerikos lietuvių, kurį komandos draugai vadino Eddie Waitkumi, greitai pastebėjo stipriausios pasaulyje lygos MLB skautai. E. Waitkus išsiskyrė iš kitų Bostono priemiesčių vaikinių. Jis galėjo ne tik stipriai ir tiksliai mesti kamuoliuką, bet ir atmušti jį taip, kad šis lėktų tiesiai iš beisbolo parko.

Sužavėti skautai negailėjo liaupsių lietuviui žaidimui. „Šis vaikinai – gimtas talentas (The Natural)”, – teigiama viename iš skautų pranešimų profesionalų komandai.

Tapo Antrojo pasaulinio karo didvyriu

Tiesa, E. Waitkaus, kaip ir dar šimtų profesionalių beisbolo žaidėjų karjerą sustabdė Antrasis pasaulinis karas. Skirtingai nei kitų sporto šakų žaidėjai, beisbolininkai privalėjo atlikti tarnybą JAV karinėse pajėgose.

Pirmojo pasaulinio karo metu JAV kariais tapo tokios beisbolo legendos kaip Tyrus Cobb ar vienas geriausių visų laikų metikų Christy Mathewson. Antrasis pasaulinis karas pateikė tokį patį iššūkį beisbolo žvaigždėms.

Tarnauti karinėse pajėgose privalėjo net ir tų laikų superžvaigždė, New Yorko „Yankees” legenda Joe DiMaggio, kuris populiariojoje kultūroje žinomas dėl audringo ir tragiško romano su kino legenda Marilyn Monroe.

E. Waitkui teko tarnauti Filipinuose, kur vyko vienos kruviniausių kovų su Japonijos imperijos kariais. Sportiškas ir drąsus lietuvis visada

buvo pirmosiose gretose ir grįžęs po karo buvo apdovanotas net keturiomis bronzinėmis žvaigždėmis.

Čikagos miesto ir visos Amerikos beisbolo žvaigždė

Prieš išvykdamas į karą Eddie Waitkus jau buvo pasirašęs sutartį su vienu galingiausių MLB klubų – Čikagos „Cubs”. Tiesa, tikra žvaigždė lietuvis tapo tik 1946 metais, kai pasibaigus karui buvo atnaujintas žaidimas ir jis pagaliau galėjo išbėgti į aikštę.

Kairiarankis E. Waitkus iškart tapo Čikagos sirgalių ir, savo nelaimei, moterų numylėtiniu. Intelktu ne tik aikštėje, bet ir už jos ribų pasižymėjęs lietuvis, mokėjęs ne tik gimtąją, bet ir anglų, prancūzų, vokiečių, lenkų kalbas, žavėjo visus savo smūgiu. Ekspertai pranašavo, kad E. Waitkus taps nauja lygos superžvaigžde.

1948 metų sezono Čikagos „Cubs” išmainė jį į žaidėją iš Philadelphia komandos „Phillies”. 1948 ir 1949 metais su „Phillies” komanda dalyvavo MLB visų žvaigždžių rungtynėse. Atrodė, kad jis pagaliau išsivers į beisbolo Olimpą, tačiau jo karjerą pačiame žydėjime sustabdė netikėtas išpuolis.

Paleido kulką į širdį

Amerikos lietuvių dar Čikagoje persekiojo daugybė moterų. Vienai iš jų – Ruth Ann Steinhagen – šis persekiojimas tapo psichine liga.

1949 metų birželio 14 dieną E. Waitkus užsiregistravo Čikagos „Edgewater Beach” viešbutyje. Naudodamasi pažintimis, R. A. Steinhagen taip pat užsiregistravo viešbutyje, šalia esančiame kambaryje. Viešbučio registratūroje ji paliko žinutę, kurioje lietuvių kvietė kuo skubiai užėiti į jos kambarį.

Kai E. Waitkus žengė pro duris, jį pasitiko kulka. Liguista persekiotoja negalėjo susitaikyti su tuo, kad jos dievinamas lietuvis žaidžia Philadelphiaje ir bus kitų moterų numylėtinis. R. A. Steinhagen tuojau pat paskambino viešbučio tarnybai ir paprašė pagalbos. Atskubėję viešbučio darbuotojai išvydo tragišką vaizdą.

Pašautas E. Waitkus gulėjo kraujo klane, o R. A. Steinhagen pasidėjusi ant kelių jo galvą glostė plaukus.

Sugrįžo į aikštę

Lietuvis kelis kartus vos nemirė ant operacinio stalo, tačiau jo gyvybę pavyko išgelbėti. Kulka vos nekludė širdies, tačiau tie keli centimetrai buvo lemtingi. Nepaisant to, kad E. Waitkus po metų didvyriškai grįžo į aikštę, o jį pasitiko dešimtys tūkstančių šelstančių Philadelphia sirgalių, jo sportinė forma niekada nebebuvo tokia pati.

R. A. Steinhagen nebuvo teisiamą. Dėl psichinės būklės ji iškart buvo nuvežta į sunkios būklės ligonius prižiūrinčią įstaigą. E. Waitkus beisbolo ekspertų po metų buvo išrinktas „Metų sugrįžimu”, tačiau jis nebetapo nauju Joe DiMaggio.

Baigęs karjerą E. Waitkus treni-

ravo vaikus kito žymaus tų laikų žaidėjo Ted Williams stovykloje. Stemplės vėžys nusinešė geriausio visų laikų JAV žaidusio lietuvių beisbolininko gyvybę, kai jam buvo tik 53-eji.

Nepaisant sunkaus sugrįžimo proceso, E. Waitkaus rodikliai buvo puikūs. Per 9 profesionaliame beisbole praleistus metus varžovų metikų paleistą kamuoliuką jis atmušė net 1214 kartų. Savo komandoms jis pelnė 373 taškus.

Beisbolo istorikai ir ekspertai iki šiol mini lietuvių pavardę šalia tų talentų, kuriems iki galo atsiskleisti sutrukdė nenumatytos aplinkybės. Remiantis E. Waitkaus istorija rašytojas Bernard Malamud parašė knygą „Igitas talentas” („The Natural”), pagal kurią 1984 metais Hollywood buvo sukurtas filmas, kuriame vaidino Robert Redford ir Glenn Close.

Naujokai įveikė ALTL senbuvę

Pasaulio lietuvių centre Lemonte tęsėsi Amerikos lietuvių tinklinio lygos (ALTL) čempionato kovos. Aštuonios šiame ALTL sezono rungtyniaujančios komandos lapkričio 8 d. sužaidė III rato rungtynes.

Dėmesio centre buvo čempionate pirmaujančių – „Šiaulių” ir „Atlantic Express” komandų dvikova, kurioje lauktos intrigos neįvyko: daugkartiniai ALTL čempionai „Atlantic Express” tinklininkai rezultatu 3:0 (25:23, 25:17, 25:14) nugalėjo šiauliečius ir po šios pergalės pakilo į turnyrinės lentelės viršūnę.

Nesunkiai savo varžovus įveikė ir į antrąją vietą pakilo „Panevėžio” tinklininkai, kurie rezultatu 3:0 (25:14, 25:10, 25:16) įveikė silpniausią ALTL „Pilėnų” komandą. Prie šios įtikinamos panevėziečių pergalės nemažai prisidėjo ir audringi Panevėžio komandos sirgaliai, saviškius palaikę būgnų dūžiais ir skanduotėmis.

Pirmąją pergalę šiame čempionate iškovojo ALTL debutantė „Lockport” komanda, kuri po permainingos ir atkaklios kovos sugebėjo palaužti varžovus iš BG „Team” komandos ir nugalėjo juos rezultatu 2:1 (20:25, 25:19, 25:22).

Dar vieni ALTL debutantai „Nemuno” tinklininkai pačioje atkakliau-

sioje III turo dvikovoje tokiu pat rezultatu 2:1 (27:25, 25:23, 19:25) įveikė lygos senbuvę „Gubernijos” komandą ir tuo pačiu aplenkė ją turnyrinėje lentelėje.

ALTL turnyrinė lentelė po III turo rungtynių (vieta, komanda, taškai):

1. „Atlantic Express”	8
2. „Panevėžys”	7
3. „Šiauliai”	6
4. „Nemunas”	6
5. „Gubernija”	5
6. „Lockport”	2
7. BG „Team”	2
8. „Pilėnai”	0

IV rato rungtynes ALTL komandos žais lapkričio 15 d., sekmadienį. Nuo 4 val. p. p. rungtyniaus BG „Team” – „Pilėnai”, 5 val. p. p. „Nemunas” – „Lockport”, 6 val. v. „Šiauliai” – „Gubernija”, 7 val. v. „Panevėžys” – „Atlantic Express”. Kviečiame visus tinklinio mylėtojus atvykti stebėti šių rungtynių.

D. Zubraus karjera pakibo ant plauko

Šiaurės Amerikos Nacionalinės ledo ritulio lygos (NHL) Saint Louis „Blues” klubas, kurio peržiūroje pastaruoju metu dalyvavo 37-erių metų Lietuvos ledo ritulio rinktinės puolėjas Dainius Zubrus, nusprendė nepasirašyti sutarties su lietuviu.

„Blues” komandos peržiūroje kartu su D. Zubrumi dalyvavo ir čekas Martin Havlat. Su pastaruoju žaidėju lietuvis praėjusiam sezono kartu žaidė New Jersey „Devils” klube. 10 dienų trukusioje peržiūroje geriau pasirodė čekas, kuriam „Blues” pasiūlė 600 tūkst. dolerių kontraktą iki 2015–2016 metų sezono pabaigos.

1 243 rungtynes NHL lygoje penkiuose klubuose per 18 sezonų sužaidęs

Per 18 sezonų NHL D. Zubrus pelnė 225 įvarčius ir atliko 359 rezultatyvius perdavimus.

lietuvis pelnė 225 įvarčius ir atliko 359 rezultatyvius perdavimus.

D. Zubrus liepą sužinojo, jog „Devils” klubas išperka dar metus galiojusių kontraktą. Ledo ritulininkas tapo laisvuoju agentu bei tvirtino, jog dar nesiruošia baigti karjeros ir lauks pasiūlymų iš kitų NHL komandų.

Jaučiuosi, kad dirbu ne tuščiai

Pokalbis su dokumentinio kino „Dangaus sodai“ kūrėju Algirdu Tarvydu

Ketvirtadienio laidoje pranešėme, kad lapkričio 22 d. Dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, LeMonte, Čikagos Lietuvių tautodailės institutas rengia Lietuvos kino režisieriaus Algirdo Tarvydo (jis ir scenaristas bei operatorius) dokumentinio filmo „Dangaus sodai“ peržiūrą. Tai filmas apie unikalią tautodailės sritį – šiaudinių sodų rišimą ir jų rišėjas. Šį kartą kalbinau filmo autorių **Algirdą Tarvydą**, ypatingo darbštumo dokumentinio kino kūrėją, daugelio filmų apie kultūros šviesuolius, autorių, kuris šiuo metu Lietuvos nepriklausomybės 100-mečiui kuria naują filmą – apie kovas už Lietuvos nepriklausomybę. Jis ir fotografas, neseniai išleidęs fotografijų albumą apie Lietuvos kino kūrėjus.

– Kaip atsitiko, kad tapote kino žmogumi?

– Net nežinau, kodėl per vidurinės mokyklos išleistuves pasakiau, kad noriu būti kino operatorius. Visi pradėjo juoktis, – aš buvau nedidukas, silpnas berniukas, bet guvus. Nuo to viskas ir prasidėjo, ėmiau siekti šios profesijos. Aukštoji kino mokykla, VGIKas, okupacijos laikais buvo tik Maskvoje. Reikėjo išmokti rusų kalbą, pradėjau skaityti tos srities knygas, išmokau fotografuoti, ryškinti juostas, organizavau klubą, baigiau režisūrą Vilniaus kultūros švietimo technikumė. Dirbau kryptingai. Lietuvos kino studijoje pradėjau dirbti nuo asistento. Man sekėsi ir džiaugiuosi, kad esu daugelio Lietuvos kino filmų gimimo liudininkas, pvz., mano akyse gimė Almano Grikevičiaus „Laikas eina per miestą“. Teko nešioti kamerą, „štatyvą“, 11 kartų lipti į Šv. Jonų bažnyčios bokštą, organizuoti ir būti šalia režisieriaus, besiruošiančio būti dokumentinio kino kūrėju. Kai įstojau į institutą Maskvoje, mane paėmė kitas režisierius – Robertas Verba. Mano akivaizdoje gimė „Čiutytė rūta“, „Šimtamečių godos“ ir „Ieva Simonaitytė“. Pastaruosiuose dviejuose aš jau buvau operatorius. Ir nuolat fotografavau, – dirbau dviem frontais. Viskuo domėjauisi – žinojau meno istoriją ir galėjau su kolegomis diskutuoti, netgi jiems patarti. Smegenėliai jau buvo pramankštinti.

– Jūsų filmai daugiausia apie kultūrą.

– Kodėl mano filmai tokie? Aš kuriu filmus apie išskirtines asmenybes, kurios savo srityje – mene, moksle – yra pasiekusios tam tikrą aukštumą. Tai žinomi žmonės – archeologė Marija Gimbutienė, poetas Bernardas Brazdžionis, etnologas Norbertas Vėlius, kalbininkas akad. Zigmantas Zinkevičius, tapytoja Gražina Vitartaitė, skulptorė Dalia Matulaitė... Jie nusipelnė būti įamžinti. Filmą kuriu ilgai – kartais metų metus. Mano tikslas – palikti istorijai to žmogaus aukščiausią intelektualinį pasireiškimą, mintis. Žmogus ne kiekvieną kartą sugeba susi-

Dokumentinio filmo „Dangaus sodai“ režisierius, scenarijaus autorius ir operatorius Algirdas Tarvydas.

kaupiti, reikia jį stebėti, su juo ilgai bendrauti ir kalbėtis, kad jis atsivertų. Ne aš vienas kuriu filmą, pats žmogus kalba apie save. Man irgi reikia ruoštis, negaliu būti kvailys, kuris nieko nežino, turiu domėtis, skaityti, lankyti parodas ir turėti šią šokių supratimą, kas dedasi toje srityje, apie kurią kalbu. Štai šiais metais po 7 metų domėjimosi šiuo žmogumi pasirodė filmas apie akademiką Z. Zinkevičių. Aš nieko nekviečiau jo kalbinti, pats su juo kalbėjau, todėl ant mano darbo stalo susirinko šūsnis knygų, kurias turėjau perskaityti, bent perversti ir daug ką suprasti apie kalbos istoriją. Ir man buvo labai įdomu. Labai įdomu buvo 4–5 metus stebėti dailininkę G. Vitartaitę ir kt. Darydamas filmus apie iškilus žmones ateities kartoms palieki tai, kas geriausia. Tuose žmonėse atsiskleidžia tikroji Lietuva, jos išmintis, žmonių atsidavimas Lietuvai. Toks mano pasirinkimas.

– Kokios aplinkybės atvedė prie filmo, kuris sudomino Amerikos lietuvių tautodailininkus, prie „Dangaus sodų“?

– Pasiūlė Vilniaus etninės kultūros centras. Man, kaip operatoriumi, žinančiam Lietuvą, nuolat skrajojant, fiksuojant ją kino juostoje, kilo noras apvažiuoti Lietuvą iš naujo, pasižiūrėti, kaip ji pasikeitė. Neatsisakiau, nors turėjau savo programą. Mat kažkada, kai dariau filmą apie N. Vėliu, bendravau su dabar jau mirusiu etnologu Gintaru Beresnevičiumi, kuris kalbėjo apie lietuviško riši-

mo iš šiaudų sąsajas su japonų bambukų rišimu. Tuomet buvau užsidedęs padaryti filmą apie paraleles – lietuvius ir japonus, jau buvau susisiekęs ir su Lietuvos ambasadoriumi Japonijoje, bet kai etnologas taip tragiškai mirė, mane tai pribloškė, ir mintis toliau nebeišsivystė.

Ir štai toks pasiūlymas. Sėdome į mašiną ir apšukome sodų rišėjas, išsibarsčiusias po visą Lietuvą. Nebuvo paprasta, reikėjo nuolat sekti, kad moters kalbėtų apie esmę, nenuslystų į smulkmenas. Arba atvažiuoji, o tautodailininkė – visus savo sodus pardavusi. Kaip filmuoti kūrėją be kūrinių? Koks bus jo portretas? Filmuojant praėjo 3–4 metai. Per tą laiką įvyko lietuviškų sodų respublikinė paroda, prie jos inspiravimo ir aš prisidėjau. Kai peržiūrėjau filmuotą medžiagą, pamačiau, kad tose mūsų kalbelėse nėra platesnių apmąstymų, kad trūksta solidumo. Tada pasikviečiau baltų etnoso tyrinėtoją Joną Vaiškūną ir etnologą dr. Vytautą Tumėną, kad filmas įgautų rimtesnį skambesį – kas yra tie sodai, kaip juos suprasti pasauliniame kontekste. Pasirodo, kad sodai rišami jau nuo šumerų laikų.

Žinoma, per valandą išsamiai temos neišnagrinėsi, po siūlėlių neišnarstysi, bet aš stengiuosi pasakyti esmę ir nepalikti klausimų, kaip dabar mėgsta daryti jaunieji kino dokumentininkai – kuo daugiau nebaigtų pasakyti dalykų, iškelti klausimą ir leisti atsakyti pačiam žiūrovui. Aš sten-

Lietuviškų sodų rišėja iš Merkinės Laima Saviščenienė.

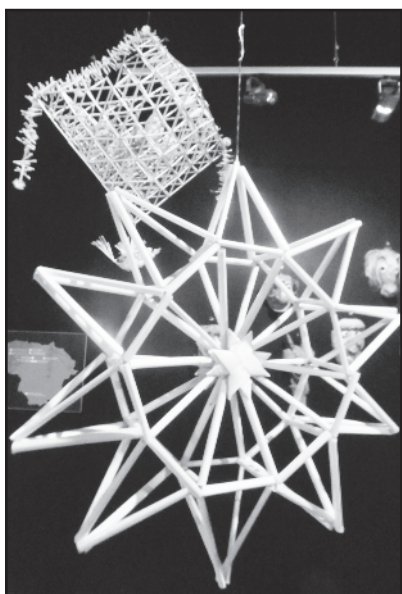

Savas rugių laukas – kiekvienos tautodailininkės, sodų rišėjos, svajonė.

giuosi, kad mano filmuose būtų atsakyta į visus iškeltus klausimus.

– Kaip šiuo metu Lietuvoje laikosi kino dokumentika? Ar valstybė tam skiria pakankamai dėmesio?

– Dabar visas kino rėmimas yra sutelktas Kino centre. Ten yra gan nemažų pinigų, bet, sakyčiau, dokumentiką skriaudžia meninis filmas. Pvz., jau 4–5 metai mano temos atmetamos. Štai ir dabar darau filmą apie kino kritiką Skirmantą Valiulį, ir niekas jo neremia. Akademiko Z. Zinkevičiaus filmui paraiškas rašiau trejus metus. Atsakydavo – nėra pinigų. Žmona kvailiu laiko, nes dirbu be atlygio. Ir dirbu ne aš vienas, dirba žmonių kolektyvas. Akademikas stebisi, kad nėra pinigų. Sakau, akademike, jūsų filmui pinigų neliko, nes didelis gamtos mylėtojas kuria filmą apie pelėdas, jam reikia 100 tūkstančių. O akademikui, kuriam greitai 90 metų, pinigų nėra. Toks dokumentininko gyvenimas. Filmą apie akademiką, žinoma, padariau, – už nieką. Šiek tiek parėmė Lietuvos tele-

Šiaurinė žvaigždė papuoš Kalėdų eglę.

vizija (leidžia naudotis montavimo stalais), su kuria bendradarbiauju nuo 1990 m. Televizija archyvuoja ir mano filmus, retkarčiais parodo per „Kultūros“ kanalą. Todėl jaučiuosi, kad dirbu ne tuščiai. Pastaruoju metu porą šimtų eurų jau ir honoraro sumokėjo. Jeigu sveikata leis, dar padirbėsiu. Lietuvos Nepriklausomybės 100-mečiui noriu sukurti filmą apie kovotojus už Nepriklausomybę. Šiuo metu Seimo užsakymu ruošu fotografijų parodą apie 1990 m. sausio 13-ąją. Iš kelių tūkstančių kadrų reikia atrinkti keliasdešimt. Tai nelengvas užsiėmimas.

– Jūs savo filmuose esate visų galų meistras – ir režisierius, ir scenaristas, ir operatorius.

– Dabar, kai atsirado skaitmeninės video kameros, kurti filmą tapo paprasčiau, tik nuolat reikia pirkti naujas kameras, nes jos greitai sensta morališkai. Turiu mašiną, pasikraunu aparatūrą, nuvažiuoju, pasistatau kamerą, pasišneku. Į didelius filmavimus nesileidžiu, mano filmai – kameriniai, apie žmogų. Per portretą galima pasakyti daug dalykų. Grandiozinių filmų su skraidymais ar kranais iš pensijos nepastatysi.

Kalbėjosi
Audronė V. Škiudaitė

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Atsakymų ieškantys Šventajame rašte Sukrečianti drama Lyric scenoje

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Vargu, ar galima būtų įsivaizduoti didesnį kontrastą lyginant *Wozzeck* su aristokratiškais Lyric Opera sezono pradžioje matytais kūriniais – Rossini *Pelene (La Cenerentola)* ir Mozart *Figaro vedybomis!*

Kompozitoriaus Alban Berg operos *Wozzeck* (pagal neužbaigtą Georg Büchner dramą) premjera Berlyne 1925 metais turėjo šokiruoti žiūrovus. Kodėl? Tai pirmoji XX amžiaus avangardinė opera – tokia ji laikoma ne tik dėl savo atonalios muzikos, bet ir dėl *sprechgesang* – dainavimo technikos, kuri daugiau primena kalbamąją dainą nei dainuojamąją kalbą. Ir visgi, nepaisant to, kad Berg kūrinys buvo savojo laiko stiprus muzikinis iššūkis, *Wozzeck* turėjo didelį pasisekimą – jo stiprus emocinis laukas buvo artimas tuometinei visuomenei. Atonalios ir dodekafoninės muzikos pradininkas buvo Berg mokytojas Arnold Schoenberg. Tačiau *Wozzeck* – garsiausias ekspresionistinės muzikos kūrinys. Jis remiasi nemažiau novatorišku dramos kūriniu – Büchner *Wozzeck* (parašytu dar 1836 m.), kuriame pirmą kartą dramaturgijos istorijoje nukreipiamas žvignis į varguomenės atstovą ir nemoralizuojant atskleidžiama jo gyvenimo tragedija.

Šią operą Berg sukūrė Europoje praūžus Pirmajam pasauliniui karui (pradėta 1917). Suprantama, jog jis pasibaisėjo šiuo karu, kuriame ir pats dalyvavo. Kompozitorius akivaizdžiai simpatizuoja pagrindiniam operos veikėjui Wozzeck, nepaisant to, kad jis nužudo savo mylimąją, o po nusižudo ir pats. Įdomu, kad kūrinyje, parašytame nesiekiant nei moralizuoti, nei teisti, apie moralę ir tikėjimą labai daug kalba patys jo herojai. Wozzeck cituoja Šventą Raštą, atsakymų jame ieško ir jo mylimoji Marie. Abu jie įkyriai kamuojami savo kaltės, tačiau jokiais būdais nesugebantys rasti išeities.

Režisierius Sir David McVicar sukūrė tamsų, makabrišką *Wozzeck* pasaulį, puikiai atspindintį ir fragmentiškai parašytą Büchner dramą, ir ekspresionistinę, atonalią Berg muziką. Milžiniškas padidrinimo stiklas, kurį naudoja gydytojas apžiūrinėdamas savo „bandomąjį triušį“ – Wozzeck, primena persekiojančią akį iš legendinio Edgar Allan Poe kūrinio „Tell – Tale Heart“. Jaučiama ir Berthold Brecht teatro įtaka – supurtyti, sukrestinti žiūrovus.

Vicki Mortimer monochrominė scenografija atitinka vokiškojo ekspresionizmo dvasią. Tik juodos ir pilkos atspalviai, jokių spalvų iki pat finalo, kai danguje pasirodo kruvinas raudonas mėnulis. Labai efektingas ir Paul Constable sukurtas apšvietimas.

Greičiausiai ši disonansinė trikdanti muzika nėra kiekvieno skoniui, tačiau kai kuriems ji gali tapti traukos centru. Ir toks žiūrovas tikrai nebus nusivylęs. Lyric meno vadovai parinko šaunų, nors dar plačiai ir nežinomą dainininkų sąstatą – visi pagrindiniai atlikėjai pirmąsyk dainavo Čikagos teatro scenoje. Nepriekaištingai atliktas lenko boso-baritono Tomasz Konieczny Wozzeck – sodrus balsas, dinamiska vaidyba. Konieczny jau yra sudrebinęs Vakarų Europos muzikinį

Zachary Uzarraga (Marie sūnelis), Tomasz Konieczny (Wozzeck) ir Angela Denoke (Marie).
Cory Weaver nuotr.

pasaulį savo pasirodymais Mannheimo, Düsselendorfo, Vienos, Madrido teatruose. Kitos *Wozzeck* premjeros – trys balsingi vokiečių dainininkai: sopranas Angela Denoke (Marie), tenoras Gerhard Siegel (kapitonas) bei tenoras Stefan Vinke (vyresnysis būgnininkas), o taipogi britas bosas Brindley Sherratt (gydytojas). Buvo itin ma-

Iš tikrųjų nereikia būti dideliu operos žanro mylėtoju, kad įvertintumėt puikų Lyric pastatymą. Jeigu jums patinka aukšto lygio drama, ši opera – jums. Tik nepraleiskite progos – beliko du *Wozzeck* spektakliai: lapkričio 16 ir 21 d. Na, o kitas Lyric pastatymas – austrų kompozitoriaus Franz Lehár „Linksmoji našlė“. Prem-

Gerhard Siegel (kapitonas) ir Tomasz Konieczny (Wozzeck).
Cory Weaver nuotr.

jera – jau šiandien, šeštadienį, lapkričio 14 d. Išsamų repertūrą bei bilietų kainas sužinosite apsilankę teatro tinklalapyje www.lyricopera.org arba paskambinę į bilietų kasą tel. 312-827-5600.

limybė diriguoti *Wozzeck*.

Scena iš spektaklio. Pirmame plane David Portillo (Andres). Andrew Cioffi nuotr.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

**Apsilankykite
„DRAUGO“**

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ

VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2015 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2015 m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

DRAUGAS • 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

DRAUGAS • 4545 W 63 St Chicago, IL 60629

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

„Surašymo“ Nr. 51 atsakymas Pažymėtuose langeliuose: PERTRAUKA.

„Draugo“ kryžiažodį „Surašymas“ Nr. 51

išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Jadvyga Savickas, Nashua, NH
Marytė Gedminas, Chicago, IL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589
arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas
—
Įmonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir
Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC
Adomas Siudika Teisininkas (312) 938-4909 asiudika@boodlaw.com
Audra P. Karalius Advokatė (312) 219-8540 akaralius@boodlaw.com
A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@boodlaw.com
Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@boodlaw.com
353 N. Clark Street Suite 1800 Chicago, IL 60654 Fax: (312) 540-1162

ĮVAIRŪS

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu arba gali išleisti atostogų ar pakeisti. **Tel. 630-670-0813.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, turi automobilį, legali, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. **Tel. 773-330-0092.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. **Tel. 708-691-6996**

■ Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti li-

gonius ar vyresnio amžiaus žmones. Galite siūlyti ir kitus darbus. Legalūs dokumentai. Vairuoja automobilį. **Tel. 773-254-8850.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Moteris ieško darbo su grįžimu. Gali pakeisti ar dirbti ne pilną darbo dieną. **Tel. 708-268-1802.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu New York mieste. **Tel. 347-831-2386.**

■ Slaugytojas, turintis ilgametę patirtį, ieško darbo su pragyvenimu. **Tel. 773-691-3796.**

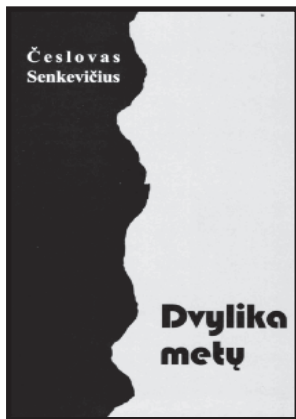
Česlovo Senkevičiaus vedamųjų rinkinys

„Dvylika metų“

Gerą vedamąjį parašyti yra nelengva. Turinigus, apmąstytus, gražia kalba parašytus vedamuosius sukurti gali tik retas talentas. Toks talentas yra Česlovas Senkevičius, per ketvirtį amžiaus „Tėviškės žiburiams“ parašęs daugiau kaip 1 200 vedamųjų.

Pirmoji Č. Senkevičiaus vedamųjų rinktinė „Penki taškai...“ pasirodė 2004 metais. Geriausi pastarųjų dvylikos metų vedamieji sugulė į knygą „Dvylika metų“ – kiekvieniems metams autorius atrinko po šešis straipsnius. Knygą išleido Pasvalio Mariaus Katiliškio biblioteka ir leidykla „Naujasis lankas“. Pasvalys – Česlovo Senkevičiaus gimtinė. Autorius nebijo kandaus žodžio, bet juk tokie ir turėtų būti vedamieji – taiklūs ir kartais kandūs.

Rinktinę „Dvylika metų“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.
Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886

E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
 Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

DĖMESIO!

Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilygin-siu. **Tel. 630-340-9604**

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste1121,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

PERKA

PERKAME GINTARĄ

IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT
GINTARO GRYNUOLIUS.
Atvykstame į namus.

Tel: 708-603-5494

Gruodžio 5-6 dienomis
PLC, Lemonte Kalėdinės mugės
metu pirsime gintarą.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys praneškite
apie tai administracijai
administracija@draugas.org
ir gausite „log in“ bei slaptažodį.

SPYGLIAI IR DYGLIAI

R. John Rapšys

PADĖKOS DIENA

Šuldu-buldu kalakutas
Iškeptas ant stalo guli,
Apsuptas gardžiausio maisto,
Į kurį išalkę žiūri.

Sėdi tėtis ir mama,
Plius dvi tetos ir du dėdės,
Trys dukrelės ir mažylis –
Jam dar reikia aukštos kėdės.

Sėdi taip pat ir senelis,
Iš Dusetų atkeliavęs.
Neapleis jis šito stalo,
Kalakuto neragavęs.

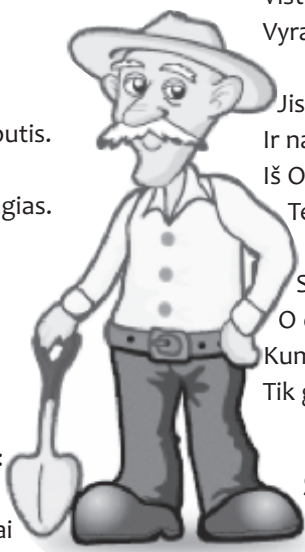
Kas ką valgė, kas ką gėrė,
Maistas ne visiems patiko,
Bet kalakutą visi mėgo –
Jo tik griaučiai tebeliko!

KUKUTIS

Jis – žemaitis Kukutis,
Vietoj bambos – skambutis.
Važiuojant iš Plungės,
Žiūri: dvi merginos rungias.

Kai traukinys įsibėgėjo,
Jo skambutis suskam-
bėjo.
Merginos savo kovą
baigė,
Į skambutį akis smeigė:

„Vai, kaip gražiai, balsiai
skamba,
Bet kur gi yra tavo bamba?“
Kukutis atšovė: „Man bambos
nereikia.
Ir be jos viskas puikiausiai veikia.“

ATGIMUSI SODYBA

Kur bakūžė samanota,
Tenai šluoja nauja šluota.
Viskas veik atremontuota:

Naujos durys, langai, stogas,
Kieme gyvai groja žiogas.
Prie vartelių snaudžia šuo,
Šulinyj – skalsus vanduo.

Bitės dūzgia vyšnių sode,
Pelės linksminas aruode.
Tvarte penki drūti avinai,
O klojime – aitvarai.

Daržinėje pilna šieno,
Karvės ėda, duoda pieno.
Garde garsiai kiaulės kriuksis
(Nuo jų lašinių nutuksis!)

Lankoj ganosi arkliai,
Povas vaikšto išdidžiai.
Vištos lesa, kas papuola,
Vyras tvorai kala kuolą.

Jisai – naujas savininkas
Ir nagingas šeimnininkas.
Iš Omahos atvažiuo,
Tėvų ūkį jis atgavo.

Slegia sūrj, suka sviestą,
O dantyse pypkė riesta.
Kumpiai ir skilandžiai rūksta –
Tik geros žmonos jam trūksta!

SPYGLIAI-DYGLIAI

Spygliai-dygliai kartais duria,
Jeigu batai yra prakiurę.
Jie sprogdina ir balionus,
Raižo pasipūtėles ir ponus
Bet jų tikra paskirtis –
Pakutenti smegenis!

*Elniukas GlobaLTukas kviečia
visus po pasaulį pasklidusius Lietuvos vaikus
dalyvauti piešinių konkurse*

Kalėdos Lietuvoje

*Piešinių, kuriuose – vaikučių
prisiminimai ar iš tėvelių bei senelių pasakojimų
kilusios svajonės apie tai,
kokios Kalėdos yra Lietuvoje,
lauksime iki 2015 m. lapkričio 30 d.*

*Originaliausių piešinių autoriams bus išsiųsti
Elniuko GlobaLTuko prizai!*

*Ant darbėlių užrašę
autoriaus vardą, pavardę, amžių ir adresą,
siųskite:*

*Elniukui GlobaLTukui
URM Užsienio lietuvių departamentas
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
LITHUANIA*

arba el. paštu: lietuviai@urm.lt

**ATLANTIC
ExpressCorp.**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

**ŠIUO METU JAU SURINKINĖJAME
SIUNTAS KALĖDOMS!**

**SIUNTINIAI Į VISAS
EUROPOS SAJUNGOS
ŠALIS**

**+ UKRAINA, BALTARUSIJA,
MOLDOVA, RUSIJA.**

**PAGREITINTI
ORO IR LAIVO
SIUNTIMO TERMINAI**

**KIEKVIENA DEŽĖ
NEMOKAMAI
APDRAUSTA
\$100**

**SEKITE SAVO SIUNTAS:
www.AtlanticExpressCorp.com/tracking**

Siuntinių Priėmimo Vietos

Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Lithuanian Plaza 9971 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užieiga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Always With Flowers 1138 B S. State St., Lombard, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Euros Dell 22 W. 335 Butlerfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Biomed 360 Townline Rd., Muzdelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
Granitex 704 N. Larch Ave., Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1938
Biomed 2 4548 N. Harlem Ave., Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd., Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
Roal Extensora 3740 N. 23th Ave., Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Harvest Fresh (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd., Arlington Heights, IL 60004 Tel: 224-625-0331

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų.:
630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.:
**8801 S. 78TH AVE,
BRIDGEVIEW, IL 60455**

**MUTUAL
FEDERAL BANK**

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Skaitkite

„Draugą“ greičiau!

WWW.

draugas.org

A † A
VYTAUTAS ANTANAS
MAŽEIKA

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad Vytautas Antanas Mažeika mirė š. m. lapkričio 10 d., Colbert, Georgia, sulaukęs 99 metų. Gimė 1916 m. rugsėjo 17 d. Šakių raj., Kriūkų kaime.

Nuliūdę liko keturi sūnūs – Algimantas, Kęstutis, Vytautas ir Alius; šeši anūikai – John, Christina, Julian, Petras, Thomas, Andrius; septyni proanūikai – Jennifer, Tara, Hayley, Lucas, Brooke, Nathan, Sophia ir proproanūkis Brandon.

A. a. Vytauto Antano Mažeikos laidotuvės vyks lapkričio 17 dieną, antradienį, 11 val. r. Šv. Kazimero kapinėse Čikagoje.

Nuliūdę artimieji

PADEKA
A † A
VINCENTAS SAMAŠKA

Mylimas dėdė ir brolis mirė 2015 m. lapkričio 4 d., palaidotas lapkričio 9 d., Resurrection kapinėse, Justice, IL.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, užjautusiems ir aplankiusiems koplyčioje bei laidotuvėse, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, laiškais ir spaudoje. Ačiū už gėles ir aukas šv. Mišioms Jo atminimui.

Dėkojame Richard Midway laidojimo namų personalui už nuoširdų patarnavimą.

Liūdinčios Aniceta, Dainora ir Gražina su šeima

A † A
JAMES P. LIAUTAUD

iškeliavo į Amžinuosius namus, reiškiamo gilią užuojautą ilgametei Pasaulio lietuvių centro rėmėjai, žmogui GRAŽINAI GUDAITYTEI-LIAUTAUD, sūnams GREG su žmona JENNY, JIMMY JOHN su žmona LESLIE, ROBBY su žmona KIM, dukrai LARA BERRY su vyru ROBERT, visiems anūkams ir proanūkams, kitiems giminėms, artimiesiems ir draugams.

Pasaulio lietuvių centras

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako
paskutinė knyga

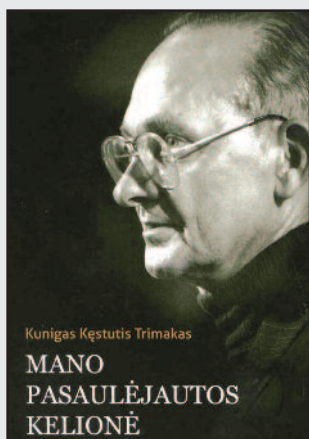
**„Mano
Pasaulėjautos
kelionė“**

pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunytės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamento paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – **30 dol.** (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiūtos į Lietuvą, į kankinės Adelės Dirsytės fondą.

tel. 773-585-9500;

el. paštas: administracija@draugas.org

A † A
BRONĖ SIMONAITIENĖ

2015 m. lapkričio 10 d. po sunkios ir ilgios ligos Autumn Woods Nursing Home, Warren, MI, sulaukusi 92 metų į Amžinybę iškeliaavo a. a. Adolfo Simonaičio žmona Bronė Simonaitienė (Vaitkūnaitė).

Gimė Matlaukio kaime, Suvalkijoje.

Nuliūdę liko: sesuo Teresė Vaitkūnaitė, svainis Andrius Petrašiūnas, jo vaikai Liucija, Vida ir Andrius, pusseserės, pusbroliai ir kiti giminės Philadelphijoje, Čikagoje ir Lietuvoje.

A. a. Bronė buvo pašarvota lapkričio 12 d., ketvirtadienį Charles Step (Stepanausko) laidojimo koplyčioje, Redford, MI. Gedulingos šv. Mišios už a. a. Bronės Simonaitienės sielą buvo aukojamos lapkričio 13 d., penktadienį Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje, Southfield, MI. Po šv. Mišių velionė palaidota Švento Kapo (Holy Sepulchre) kapinėse šalia vyro Adolfo Simonaičio. Gedulingas religines apeigas kapinėse atliko Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos klebonas kun. Gintaras A. Jonikas.

Nuliūdusi šeima

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 2015 m. rugsėjo 3 d. 8 val. 30 min. vakaro, sulaukusi 94 metų, mirė

A † A
JANINA JANUŠKIENĖ

Gimė Tauragėje, jaunystę praleido Kauno aplinkoje. Buvo ypatinga ir meili Mama, Močiutė ir Promočiutė.

Nuliūdę liko vaikai: Vytautas su žmona Dalia ir Danutė; 5 anūikai: Vilija, Nida, Vytukas, Laurutė ir Nikutis; 7 proanūikai: Sigutė, Kajus, Karis, Julius, Simona, Gintas ir Reda Ona; taip pat giminės ir draugai Lietuvoje, Kanadoje ir Amerikoje.

Atsisveikinimas su velione vyks lapkričio 28 d., šeštadienį 9 val. ryto, Pasaulio lietuvių centre, Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po Mišių a. a. Janina bus palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Vietoj gėlių prašom aukoti Vydūno fondui.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

www.draugas.org/mirties.html

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) lapkričio 15 d. 10 val. r. švęsime 33-įjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Šv. Mišios lietuvių kalba taip pat aukojamos kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r., po jų klausomos išpažintys.

■ **Lapkričio 15 d., sekmadienį, „Bunkeryje“** (Willowbrook Ballroom) – anekdotų karalius Raimondo Šilansko ir grupės „Vairas“ tikro garso koncertas. Užsisakyti vietas skambinant arba nusiunčiant tekstinę žinutę 312-375-2728.

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas** New Yorke lapkričio 17 d., antradienį, 7 val. v. kviečia į filmo „Kaip mes žaidėme revoliuciją“ peržiūrą. Registruotis prašome el. paštu kons.niujorkas@urm.lt.

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** lapkričio 18 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite žurnalisto, keliautojo Martyno Starkaus vaizdingo serijinio filmo „Keliaujantiems lėtai“ I dalį. Filmą pasakoja apie Lietuvos valstybinius draustinius, parkus ir jų aplinkoje gyvenančius kūrybingus žmones.

■ **Lapkričio 20 d., penktadienį, 6:30 val.** v. Lietuvos Dukterų draugija kviečia visus į poezijos, muzikos ir pokalbių vakaronę Ateinininkų namuose. Vakaronės viešnia poetė

Sandra Avižienytė skaitys nuostabias savo eiles. Taip pat galėsite pasiklausyti ilgametės LDD narės ir poetės Irenos Norkaitytės-Gelazienės kūrybos. Skambės gitara, smuikas, fortepionas. Susipažinsite su draugijos istorija, veikla ir ateities planais. Norinčios padėti išsaugoti vieną iš pirmųjų Amerikoje įkurtų labdaros organizacijų ir tęsti draugijos veiklą galės tapti jos narėmis.

■ **Dėmesio pietryčių Floridoje lietuviams!** Lapkričio 21 d., šeštadienį, 1 val. p. p. šv. Mišias lietuvių kalba atnašaus kun. Gintaras A. Jonikas. Prieš Mišias, nuo 12 val. p. p. bus klausomos išpažintys. Po Mišių, 2 val. p. p. – pabendravimas. Adresas: Emmanuel Catholic Church, 15700 S. Military Trail Delray Beach, FL 33484. Visi laukiami.

■ **Tragiškai pasibaigus S. Dariaus ir S. Girėno** skrydžiui per Atlantą, legendinių lakūnų testamento vykdytoju tapo išeivių iš Žemaitijos sūnus lakūnas Feliksas Vaitkus. 1935 m. „Lithuanica II“ skrydis buvo vienišas sėkmingas skrydis per Atlantą, ketvirtas pagal nusikristą nuotolį ir šeštas kartas, kai per Atlantą buvo perskrista vienviečiu lėktuvu. Š. m. lapkričio 22 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių, Pasaulio lietuvių centre LB Lemonto apylinkės valdyba ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS) rengia Felikso Vaitkaus transatlantinio skrydžio 80-ųjų metų paminėjimą. Didžiojoje salėje bus rodomas filmas „Vienas per Atlantą“ (autorai – J. Čepas ir S. Dargis). Bus vaišės. Visi kviečiami.

Padėka

Draugo fondas nuoširdžiai dėkoja kultūrininkei ir spaudos bendradarbei **Aldonai Šmulkštienei**, kuri papildė savo 300 dol. auką dar tūkstančiu, paskirdama šiuos pinigus, ruošiamai istorinei knygai Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga ir tokiu būdu jam žindama savo tėvilius – **Petrą ir Oną Krikščiūnus**, ilgamečius „Draugo“ skaitytojus ir rėmėjus.

Aukas istorinei knygai prašoma siųsti adresu:

Draugas Foundation
4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Visų aukotojų ir jam žintųjų asmenų pavardės bus skelbiamos knygoje.

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Remkime
Draugo fondą**
www.draugofondas.org

Lapkričio 21 d., šeštadienį, 7 v. v.

Lietuvių Opera

kviečia
į muzikinį
vakarą

RUDENS MOZAIKA

Programoje skambės įvairių žanrų populiarios melodijos, kurias atliks:

Lietuvių Operos solistai -
Nida Grigalavičiūtė ir Linas Sprindys,
smuikininke **Linda Veleckytė,**
choras ir choreografinė grupė.

**Vakarienė,
loterija,
šokiai...**

Bilieto kaina: 50 dol.
Vietas rezervuoti tel.
(608) 692-6934,
(773) 547-0520

Adresas:
Pasaulio Lietuvių Centre
(Lietuvių Fondo salėje)
14911 127th St, Lemont, IL 60139

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Savings 0.85%
IRA 1.40%

3 Metų CD 2.00%
3 Metų IRA CD 2.25%

Valdžios apdrausta iki \$250,000

www.draugas.org/kalendorius.html

KALĖDINĖ MUGĖ

DOVANĖLĖS · MENAS
MAISTAS · GĖRIMAI · MUZIKA

GRUODŽIO 5 D.
9V.R. - 4V.P.P.

GRUODŽIO 6 D.
10V.R. - 3V.P.P.

14911 127TH ST. LEMONT

LITHUANIAN
WORLD CENTER
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS